ब्रह्माण्डीय प्रलय

महाकाल प्रलय

PARAMSHANTI.ORG

बापूजी दशरथभाई पटेल

युट्युबमा २ करोडभन्दा बढी सदस्य

ब्रह्माण्डीय प्रलय

महाकाल प्रलय

आउँदै गरेको ब्रह्माण्डीय परिवर्तनबारे बापूजीको दृष्टि

आउँदो ब्रह्माण्डीय चक्रमाथिको आध्यात्मिक चिन्तन

बापूजी दशरथभाई पटेलको दिव्य शिक्षामा आधारित

बापूजी दशरथभाई पटेल

संस्थापक, परम शान्ति आश्रम

विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

www.paramshanti.org

(The Cosmic Dissolution — नेपाली संस्करण)

प्रकाशक

विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

अहमदाबाद आश्रमको ठेगाना

Vishwa Parivartak Ishwariya Vidhyalay c/o Paramshanti Bhawan Chenpur, Near Chenpur Bus Stand New Ranip Road Ahmedabad, Gujarat – 382470

सर्वाधिकार © २०२६ विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय सर्वाधिकार सुरक्षित। अनुमतिबिना यसको कुनै पनि भाग छाप्न वा नक्कल गर्न पाइने छैन।

"ज्ञान दान महा दान"

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो)

सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।

— बापूजी दशरथभाई पटेल

अस्वीकरण / सामग्रीको स्रोत

यो पुस्तक बापूजी दशरथभाई पटेलका आध्यात्मिक प्रवचनहरूबाट प्रेरित भएर विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालयको परमशान्ति टोलीले आफैं जम्मा गरेको, सम्पादन गरेको र प्रकाशन गरेको हो। कुन कुरा राख्ने, कसरी बुझाउने, कुन शब्द छान्ने र कसरी प्रस्तुत गर्ने — यी सबै कुरा पूरै परमशान्ति टोलीको काम र जिम्मेवारी हो। बापूजीले यो पुस्तक आफैं लेख्नुभएको, जाँच्नुभएको वा स्वीकृत गर्नुभएको छैन, र यसभित्रका कुराहरूको सम्पादकीय, कानुनी वा प्रकाशकीय जिम्मेवारी उहाँको छैन।

AI को प्रयोग: यस पुस्तकको आध्यात्मिक सार AI ले बनाएको होइन। AI उपकरणहरू केवल व्याकरण मिलाउन, कुरा स्पष्ट पार्न र ढाँचा मिलाउन मात्र प्रयोग गरिएका हुन्। सम्पादनको पूरा जिम्मेवारी परमशान्ति टोलीको हो।

कानुनी अस्वीकरण: यी कुराहरू केवल आध्यात्मिक र जानकारीका लागि, असल नियतले बाँडिएका हुन्। यी चिकित्सकीय, कानुनी, आर्थिक वा मनोवैज्ञानिक सल्लाह होइनन्। यसलाई कसरी बुझ्ने र यसअनुसार के गर्ने भन्ने कुराको पूरा जिम्मेवारी पाठक आफैंको हुनेछ। यस पुस्तकको प्रयोगबाट हुने कुनै पनि परिणामका लागि बापूजी, परमशान्ति टोली वा विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय कोही पनि जिम्मेवार हुने छैनन्।

सबै आस्थाप्रति सम्मान: यो पुस्तक केवल आध्यात्मिक उन्नतिका लागि हो। यो कुनै पनि धर्म, आस्था, जात, समुदाय, देश, सरकार, लिङ्ग, वंश, परम्परा, संस्था वा व्यक्ति — जीवित वा बितिसकेका — का विरुद्ध लेखिएको होइन, न त तिनको आलोचना गर्ने वा तिनलाई चोट पुऱ्याउने उद्देश्य नै राख्छ। सबै मार्ग र सबै आस्थाहरूको गहिरो सम्मान गरिन्छ।

कुनै सम्बन्ध छैन: यो पुस्तक विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय (परमशान्ति) ले आफैं प्रकाशित गरेको हो। यो अरू कुनै पनि संस्था वा निकायसँग जोडिएको छैन, तिनको समर्थन पाएको छैन, न त तिनको प्रतिनिधित्व नै गर्छ।

बापूजीको परिचय

बापूजी (पूरा नाम: बापूजी दशरथभाई पटेल, जसलाई युवा पुस्ताले मायाले "दादाजी" पनि भन्छन्) को जन्म सन् १९५६ मा गुजरातको मेहसाणा जिल्लाको अखज नामक सानो गाउँमा भएको थियो। तर उहाँको बाल्यकाल मेहसाणा जिल्लाकै अम्बासन नामक अर्को गाउँमा बित्यो।

जीवनको सुरुको कालमा उहाँ धेरै सफल वकिल हुनुहुन्थ्यो। पछि उहाँले आफ्नो जीवन परम आध्यात्मिक सत्यलाई आफैं अनुभव गर्न र मानिसहरूको भलाइका लागि यो दिव्य ज्ञान अगाडि ल्याउनमा लगाउनुभयो। आज यो परम ज्ञान सच्चा साधकहरूका लागि आफ्नो अन्तिम गन्तव्यसम्म पुग्ने बाटो देखाउने बत्ती बनेको छ। पृथ्वीका आत्माहरूलाई आफ्नो मूल घर फर्कने बाटो देखाउने यो परम आध्यात्मिक ज्ञान अहिलेको समयमा आउनु नै सबैभन्दा ठूलो दिव्य शक्तिको आशीर्वाद हो।

धेरै गरिब परिवारमा हुर्केर र कठिन परिस्थितिहरू झेल्दाझेल्दै पनि बापूजीमा यो दुःख र पीडाले भरिएको संसारलाई अझ राम्रो ठाउँ बनाउने गहिरो चाहना थियो। छ वर्षको सानै उमेरमा उहाँले बारम्बार ईश्वरलाई सोध्नुभयो — मानिसहरूको दुःख देखेर पनि ईश्वर किन चुप बस्नुहुन्छ? मानव दुःखको अन्त्य गर्ने यही बलियो चाहनाले नै उहाँलाई जीवनको पछिल्लो चरणमा आध्यात्मिकताको सबैभन्दा माथिल्लो स्तरमा पुऱ्यायो।

बाल्यकालमै बापूजी आफ्नो सुख–सुविधाको वास्ता नगरी घण्टौंसम्म खेतमा एक्लै बस्नुहुन्थ्यो। गरिबीका कारण उहाँ जुत्ता–चप्पलबिना खाली खुट्टा हिँड्नुहुन्थ्यो र प्रायः काँडाले घोचिनुहुन्थ्यो। धेरैपटक उहाँ खेतमा अबेरसम्म बस्नुहुन्थ्यो र घर फर्कने बाटोमा सूक्ष्म जगतका (आँखाले नदेखिने संसारका) जीवहरूसँग भेट हुन्थ्यो। यी अनुभवहरूले सूक्ष्म जगतका आत्माहरूसँग कुरा गर्ने उहाँको रुचि जगाए।

बापूजी सानै उमेरदेखि साहसी हुनुहुन्थ्यो, र यही साहसले उहाँलाई धेरै अप्ठ्याराहरू पार गर्न मद्दत गऱ्यो। चार्टर्ड एकाउन्टेन्सी (CA) को पढाइसँगसँगै उहाँले आफ्नो खर्च चलाउन

ट्युसन कक्षाहरू पढाउनुभयो। पछि उहाँले कानुनमा स्नातक (LLB) पूरा गर्नुभयो र अहमदाबादका एक प्रसिद्ध वकिल बन्नुभयो।

सन् १९९७ मा उहाँले दुःख र अव्यवस्थाले भरिएको यस मृत्युलोकलाई अमरत्वको शाश्वत दिव्य संसारमा बदल्ने मिसनका साथ अहमदाबादको चेनपुरमा विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय नामक आध्यात्मिक संस्था खोल्नुभयो। "माँ" भनेर प्रेमले चिनिने श्रीमती सुषमा टण्डनले यस महान् दिव्य मिसनमा बापूजीसँगै काम गर्नुभयो।

यस मिसनलाई पूरा गर्न बापूजीले आफ्नो सबै साधन र सम्पत्ति यही दिव्य उद्देश्यमा लगाएर नथाकी मेहनत गर्नुभयो। त्यस बेला उहाँ आराम नगरी लगातार १८ घण्टासम्म आध्यात्मिक प्रवचन दिनुहुन्थ्यो। यी प्रवचनहरूमा उहाँले दिव्य ज्ञानका सबैभन्दा माथिल्ला तहहरू बुझाउनुभयो — जुन उहाँले अतिचेतन अवस्थामा (साधारण चेतनाभन्दा माथिको अवस्थामा) गहिरो ध्यान र दिव्य दृष्टिबाट आफैं देख्नुभएको र अनुभव गर्नुभएको थियो। यो ज्ञान साधारण मानव मनको कल्पनाभन्दा धेरै पर छ।

बापूजीका शिक्षाहरूमा धेरै विषय समेटिएका छन् — विभिन्न तहका दिव्य सिर्जनहारहरूका प्रकारहरू; हाम्रो सौरमण्डल, आकाशगंगा र युनिभर्स कसरी बने; र सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण — मल्टिभर्स र त्यसभन्दा परका सत्यहरूको अलौकिक ज्ञान। उहाँको ज्ञान धेरै गहिरो छ र यो "बेहदका आत्माहरू" भनिने उच्च स्तरका साधकहरूका लागि हो। बापूजीका अनुसार यी बेहदका आत्माहरूले नै यस मृत्युलोकलाई शाश्वत दिव्य लोकमा बदल्ने मुख्य भूमिका खेल्नेछन्।

हाल बापूजी लामो समयसम्म गहिरो ध्यान र समाधिमा लीन रहनुहुन्छ। उहाँ अतिचेतन अवस्थामा आफ्नो अलौकिक मिसनमा लगातार लीन रहनुभएकाले कसैसँग भेट्नुहुन्न।

विषयसूची

प्रकाशक **3**
अस्वीकरण / सामग्रीको स्रोत **4**
बापूजीको परिचय **5**
प्रस्तावना **9**
भाग एक — प्रलयको अर्थ **10**
अध्याय १ — प्रलय भनेको के हो? 11
अध्याय २ — जसले रच्नुहुन्छ, उहाँले नै विसर्जन गर्नुहुन्छ 13
अध्याय ३ — हाम्रो ब्रह्माण्डको बनावट 15
अध्याय ४ — कालका तीन अर्थ 17
भाग दुई — प्रलयका तह (विसर्जनका चरण) **18**
अध्याय ५ — अर्ध प्रलय — चार युग सकिँदा 19
अध्याय ६ — प्रलय — मन्वन्तर (महान् ब्रह्माण्डीय कालखण्ड) 21
अध्याय ७ — कल्प प्रलय — ब्रह्माको एक दिन सकिँदा 23
अध्याय ८ — महाकल्प प्रलय — ब्रह्माण्डको विसर्जन 25
भाग तीन — ब्ल्याक होल: प्रलय चलाउने यन्त्र **27**
अध्याय ९ — सूर्य ब्ल्याक होल बन्छ 28
अध्याय १० — ब्ल्याक होल शिवकै आफ्नै रचना हो 29
अध्याय ११ — ह्वाइट होल कि ब्ल्याक होल? 31
भाग चार — मल्टिभर्सभरिको प्रलय **33**
अध्याय १२ — महाकाल प्रलय — एउटा महाब्रह्माण्ड समेटिँदा 34
अध्याय १३ — युनिभर्स र मल्टिभर्स 36
अध्याय १४ — पाँच तत्त्व आफ्नै स्रोतमा फर्कन्छन् 37
अध्याय १५ — आत्माको के हुन्छ? 39
भाग पाँच — ब्रह्माण्डीय चक्र र नयाँ संसार **41**
अध्याय १६ — विनाश नै नयाँ संसारको जन्म हो 42
अध्याय १७ — आउँदै गरेको महा परिवर्तन — काल अग्निबिनाको प्रलय 44
अध्याय १८ — परम शान्ति र मल्टिभर्सको मुक्ति 46
भिडियो स्रोत **48**
बापूजीका अनमोल वचनहरू **49**
शब्दावली **54**
आगामी चलचित्र **62**

हामीसँग जोडिनुहोस् 64
परमशान्ति पुस्तक पुस्तकालय 66
परमशान्ति पुस्तक शृंखला 70

प्रस्तावना

"ज्ञान दान महा दान"

(ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो)

सबैसँग जति सकिन्छ त्यति बाँड्नुहोस्।

— बापूजी दशरथभाई पटेल

यो पुस्तकले लोकहरूको विसर्जन — प्रलय — र अगाडि आउँदै गरेको महान् ब्रह्माण्डीय परिवर्तनबारे बापूजीले बताउनुभएका कुराहरू एकै ठाउँमा जम्मा गर्छ।

बापूजीको ज्ञानमा केही थपिएको छैन। अगाडिका पानाहरूले त्यसलाई प्रस्तुत गर्ने तरिका मात्र मिलाएका हुन्, ताकि यो ज्ञानमा बिलकुल नयाँ भएको पाठकले पनि यसलाई सरल शब्दमा, एक–एक पाइला गर्दै पछ्याउन सकोस्। यहाँको हरेक कुरा बापूजीकै प्रवचनबाट लिइएको हो।

यो यात्रा बापूजीले वर्णन गर्नुहुने तहहरू हुँदै बाहिरतिर बढ्छ — पृथ्वीबाट हाम्रो सौरमण्डलसम्म, सौरमण्डलबाट आकाशगंगासम्म, आकाशगंगाबाट युनिभर्ससम्म, र अन्त्यमा पूरै मल्टिभर्ससम्म। यो लोकहरू अग्निबाट कसरी विसर्जन हुन्छन् भन्ने कुराबाट सुरु हुन्छ, र अहिले नजिकिँदै गरेको कोमल परिवर्तनमा गएर टुंगिन्छ — जल्ने होइन, प्रकाश र शान्तिको परिवर्तन।

यो ज्ञानले मनमा शान्ति र हृदयमा स्पष्टता ल्याओस्, र यो ग्रहण गर्न तयार सबैसँग खुलेर बाँडियोस्।

भाग

एक

भाग एक — प्रलयको अर्थ

अध्याय

१

प्रलय भनेको के हो?

प्रलय सबै कुराको अन्त्य होइन।

आफ्ना प्रवचनहरूमा बापूजी बारम्बार प्रलयको कुरा गर्नुहुन्छ — लोकहरूको विसर्जन। यो शब्द सुन्दा डर लाग्न सक्छ। तर बापूजीले बुझाउनुहुँदा एउटा शान्त सत्य अगाडि आउँछ। प्रलय सबै कुराको अन्त्य होइन। यो एउटा संसारको समाप्ति र अर्को संसारको सुरुवात हो। बापूजी स्पष्ट पार्नुहुन्छ, ठिकसँग भन्दा यो देखिने रूपहरू आफ्नै नदेखिने मूलमा फर्कनु हो। केही पनि साँच्चै मेटिँदैन; सबै कुरा समाहित हुन्छ र बदलिन्छ।

बापूजी सिकाउनुहुन्छ, विनाश आफैँमा नयाँ संसारको स्थापना हो। जब पुरानो आफ्नो पूरा बाटो हिँडिसक्छ र अशुद्ध बन्छ, तब त्यसलाई समेटिन्छ, सफा गरिन्छ, र नयाँ सृष्टि सुरु हुन्छ। त्यसैले शास्त्रहरूले कलियुग (अँध्यारो युग) सकिने र सत्ययुग आउने कुरा गर्छन् — पुरानो युगको समाप्ति र सत्यको युगको उदय। यी दुईको मिलनविन्दुलाई संगम युग (मिलन युग) भनिन्छ।

त्यसैले प्रलय दण्ड होइन। यो त नयाँ बनाउने काम हो। एउटा संसारलाई अस्तित्वमा ल्याउने त्यही दिव्य शक्तिले नै एक दिन त्यसलाई फिर्ता लिन्छ, ताकि पुरानो युगको पीडा र अव्यवस्था हटेर शुद्ध नयाँ सुरुवात होस्।

> **"विनाश ही नयी दुनिया की स्थापना है।"**
>
> *"अर्थ: विनाश नै नयाँ संसारको स्थापना हो।"*
>
> — बापूजी

बापूजी यो पनि स्पष्ट पार्नुहुन्छ, प्रलय धेरै तहमा र धेरै फरक–फरक नापमा हुन्छ। एउटै पृथ्वी धेरै पटक प्रलयबाट भएर जान सक्छ। एउटा पूरै ब्रह्माण्ड — पूरै सौरमण्डल — आफ्नै स्रोतमा फिर्ता तानिन सक्छ। एउटा पूरै आकाशगंगा पनि समेटिन सक्छ। यो पुस्तकले त्यही सिँढीलाई तह–तह गरी पछ्याउँछ, ठ्याक्कै बापूजीले वर्णन गर्नुभएझैँ: हाम्रो पृथ्वीबाट हाम्रो सौरमण्डल, त्यसपछि आकाशगंगा, त्यसपछि युनिभर्स, र अन्त्यमा पूरै मल्टिभर्ससम्म।

अध्याय

२

जसले रच्नुहुन्छ, उहाँले नै विसर्जन गर्नुहुन्छ

जसले संसार रच्नुहुन्छ, उहाँ नै पछि त्यसलाई विसर्जन गर्नुहुन्छ ।

एउटा संसार कसरी विसर्जन हुन्छ भन्ने बुझ्नुअघि, बापूजी भन्नुहुन्छ, त्यो कसरी बनेको थियो भन्ने हामीले बुझ्नुपर्छ। किनकि यी सबैलाई चलाउने एउटा प्राकृतिक नियम छ — जसले संसार रच्नुहुन्छ, उहाँ नै पछि त्यसलाई विसर्जन गर्नुहुन्छ।

> **"जिसने सृजन किया, वही विसर्जन भी करता है।"**
>
> *"अर्थ: जसले सृजन गर्नुभयो, उहाँले नै विसर्जन पनि गर्नुहुन्छ ।"*
>
> — बापूजी

बापूजी सृष्टिको क्रम स्पष्ट रूपमा बुझाउनुहुन्छ। सुरुमा निराकारी शिव (निराकार शिव) हुनुहुन्छ, जो परमधाम (सबैभन्दा ठूलो धाम) मा विराजमान हुनुहुन्छ। उहाँ नै त्यो निराकार हुनुहुन्छ, जसलाई मानिसहरूले ज्योतिर्लिंग (निराकारी शिवको चिन्ह) वा शिवलिंगको रूपमा सम्झन्छन्। निराकारी शिवलाई एउटै विचार आयो: “म एक छु; म धेरै बनूँ।”

त्यही विचारबाट निराकारी शिवले रूप लिनुभयो र आकारी शिव (सूक्ष्म रूपमा आएका शिव) बन्नुभयो। त्यसपछि शिवले शक्ति (दिव्य शक्ति) को सिर्जना गर्नुभयो। शिव र शक्ति मिलेर आदि शिव (पहिलो शिव) र आदि शक्ति (पहिली शक्ति) बन्नुभयो, र उहाँहरूबाट ब्रह्मा, विष्णु र शंकर आउनुभयो। विष्णुको नाभिबाट ब्रह्मा प्रकट हुनुभयो। सात संकल्पबाट ब्रह्माले सात ऋषि (मुनि) सिर्जना गर्नुभयो, र ती सात ऋषिबाट सात लोक — सात संसार — बने।

बापूजी बुझाउनुहुन्छ, सूक्ष्म लोकहरू भौतिक संसारभन्दा पहिले बनेका थिए, र पृथ्वी सृष्टिको अन्तिम चरणका रूपमा पछि बनाइएको थियो। बापूजी भन्नुहुन्छ, सूर्यलाई पनि पहिले शिवले नै अस्तित्वमा ल्याउनुभयो र त्यसलाई आफ्नो दिव्य शक्ति र ऊर्जा दिनुभयो। पछि, जब फरक–फरक ब्रह्माण्डीय शक्ति र लोकहरूलाई आ–आफ्ना संरक्षक तोकिए, सूर्यको जिम्मा सूर्य नारायणलाई दिइयो — त्यही दिव्य देवता, जसले सूर्यलाई चलाउनुहुन्छ र थाम्नुहुन्छ।

बापूजी बुझाउनुहुन्छ, ब्रह्माण्डीय कामहरू दिव्य त्रिदेवबीच बाँडिएका छन्। ब्रह्मा — सिर्जनहार: हरेक चक्रको सुरुमा नयाँ रूपहरूलाई अस्तित्वमा ल्याउनुहुन्छ। विष्णु — पालनहार: युगका चक्रहरूभरि बनेको व्यवस्थालाई थाम्नुहुन्छ। शिव/शंकर — संहारक: सबै रूपलाई फेरि निराकारमा फर्काउने काम सम्हाल्नुहुन्छ। यही लयले एउटा सौरमण्डललाई घुमिरहेको राख्छ। र निराकारी शिव नै पूरै ब्रह्माण्डको मूल सिर्जनहार हुनुभएकाले, अन्त्यमा त्यसलाई विसर्जन गर्ने पनि उहाँ नै हुनुपर्छ।

अध्याय

३

हाम्रो ब्रह्माण्डको बनावट

यो पूरै बनावट — माथिका लोक, पृथ्वी र तलका लोक — माथि नै प्रलयले काम गर्छ।

प्रलय (विसर्जन) मा के–के विसर्जन हुन्छ भन्ने पछ्याउन बापूजी पहिले हाम्रै ब्रह्माण्डको — हाम्रो सौरमण्डलको — बनावट खोलिदिनुहुन्छ। यो पृथ्वी मात्रभन्दा धेरै ठूलो छ, र यो माथिका लोक र तलका लोकमा मिलाइएको छ।

मानिसको कथाको केन्द्रमा पृथ्वी छ, अर्थात् भूलोक। पृथ्वीमाथि माथिल्ला लोक छन्। त्यहाँ भुवर्लोक छ, अनि स्वर्गलोक — त्यो स्वर्ग, जहाँ देवता (दिव्य प्राणी) बस्छन्। यीभन्दा माथि महर्लोक, जनलोक, तपलोक र सत्यलोक उठ्छन्; सत्यलोक ब्रह्माको लोक हो। अझ माथि ठूला धामहरू छन्: ब्रह्मापुरी, जहाँ ब्रह्मा र सरस्वती रहनुहुन्छ; विष्णुपुरी, जहाँ विष्णु र लक्ष्मी रहनुहुन्छ; शिवपुरी, जहाँ शिव र शक्ति रहनुहुन्छ; र सबैभन्दा माथि परमधाम (सबैभन्दा ठूलो धाम), जहाँ निराकारी शिव रहनुहुन्छ।

पृथ्वीमुनि सात पाताल — तलका लोक — छन्, जसका नाम हुन् अतल, वितल, सुतल, तलातल, रसातल, महातल र पाताल। यी क्षेत्रभन्दा तल नरक (पीडाका लोक) छन्, जसको सङ्ख्या असाध्यै धेरै छ भनी बापूजी बताउनुहुन्छ।

यो पूरै बनावट — माथिका लोक, पृथ्वी र तलका लोक

बापूजीले एउटा ब्रह्माण्ड कति ठूलो छ भन्ने अनुभूति दिनुहुन्छ। हाम्रो सौरमण्डल करिब एक प्रकाश वर्ष फैलिएको छ। अर्धव्यासका रूपमा नाप्दा यो करिब ९४ खर्ब किलोमिटर पुग्छ; आरपार नाप्दा यसको व्यास करिब १८८ खर्ब किलोमिटर हुन्छ। यो पूरै बनावट — माथिका लोक, पृथ्वी र तलका लोक — माथि नै प्रलयले काम गर्छ। पछि जब हामी एउटा पूरै ब्रह्माण्ड आफ्नै स्रोतमा फिर्ता तानिने कुरा गर्छौं, त्यति नै ठूलो कुरा समेटिँदै हुन्छ।

अध्याय

कालका तीन अर्थ

बापूजी सिकाउनुहुन्छ, यो शब्दले एकैचोटि तीन अर्थ बोक्छ।

बापूजीले वर्णन गर्नुहुने प्रलय एउटै शब्दसँग गाँसिएको छ: काल (समय, शक्ति र गति)। महाकाल प्रलय — त्यो महान् विसर्जन — बुझ्न हामीले काल भनेको के हो, त्यो बुझ्नुपर्छ। बापूजी सिकाउनुहुन्छ, यो शब्दले एकैचोटि तीन अर्थ बोक्छ।

पहिलो, कालको अर्थ हो समय। दोस्रो, कालको अर्थ हो शक्ति। तेस्रो, कालको अर्थ हो गति। त्यसैले जब निराकारी शिवले महाकाल (कालको महान् स्वरूप) को भूमिका लिनुहुन्छ, तीनै अर्थ उहाँमा एकसाथ आउँछन्: पूरा भइसकेको समय, त्यो शक्ति, र त्यो गति — जसले एउटा संसारलाई अन्त्यतिर लैजान्छन्; र यहींबाट उहाँले प्रलयको अग्नि प्रकट गर्नुहुन्छ।

> **"काल के तीन अर्थ हैं — समय, शक्ति और गति।"**
>
> *"अर्थ: कालका तीन अर्थ छन् — समय, शक्ति र गति।"*
>
> — बापूजी

त्यसैले जसले सिर्जना गर्नुहुन्छ, उहाँले नै विसर्जन पनि गर्न सक्नुहुन्छ। तोकिएको समय पूरा हुँदा सिर्जनहार सूर्यभित्र प्रवेश गर्नुहुन्छ र काल अग्नि (प्रलयको अग्नि) प्रकट गर्नुहुन्छ। बापूजी स्पष्ट पार्नुहुन्छ, यो साधारण आगो होइन। यो परम अग्नि (सबैभन्दा ठूलो अग्नि) हो — कैयौँ गुणा बढी शक्ति भएको अग्नि, जसले पूरै लोकहरूलाई तिनको मूल तत्त्वमा फर्काउन सक्छ।

भाग

दुई

भाग दुई — प्रलयका तह (विसर्जनका चरण)

अध्याय

५

अर्ध प्रलय — चार युग सकिँदा

यो चार युगको अन्त्य नै अर्ध प्रलय हो।

बापूजी बुझाउनुहुन्छ — पृथ्वी आफैँ धेरै पटक प्रलयबाट भएर जान्छ, र त्यो पनि कैयौँ गहिराइमा। यीमध्ये सबैभन्दा सानोलाई अर्ध प्रलय (आंशिक प्रलय) भनिन्छ।

पृथ्वी, यो मृत्युलोक, चार युगबाट हिँड्छ — सत्ययुग (सत्यको युग), त्रेता (दोस्रो युग), द्वापर (तेस्रो युग) र कलियुग (अँध्यारो युग)। बापूजीले तिनको नाप दिनुहुन्छ। कलियुग करिब ४ लाख ३२ हजार वर्ष रहन्छ। द्वापर त्यसको दोब्बर, त्रेता तीन गुणा, र सत्ययुग चार गुणा — चारै युगको एक पूरा चक्र ४३ लाख २० हजार वर्षको हुन्छ। यो प्रतीक मात्र होइन — बापूजीले यसलाई एउटा महान् ब्रह्माण्डीय फन्कोको वास्तविक नाप भनेर राख्नुहुन्छ। यो चक्रको अन्त्यमा पृथ्वीमाथि अर्ध प्रलय (आंशिक प्रलय) हुन्छ।

यी युगबाट जाँदै गर्दा संसारको गुण बदलिन्छ। सत्ययुगमा वातावरण सतो र रजो हुन्छ — शुद्ध र क्रियाशील। कलियुगको अन्त्यसम्म आइपुग्दा त्यो तमोप्रधान (अँध्यारो र क्षयले भरिएको अवस्था) भइसकेको हुन्छ। यो बिन्दुमा पुगेपछि शंकरबाट विनाश हुन्छ। यो चार युगको अन्त्य नै अर्ध प्रलय हो।

> **"कलयुग के अंत में धरती तमोप्रधान हो जाती है, तब शंकर द्वारा विनाश होता है।"**
>
> *"अर्थ: कलियुगको अन्त्यमा पृथ्वी तमोप्रधान भइसक्छ, अनि शंकरद्वारा विनाश हुन्छ।"*
>
> — बापूजी

बापूजी थप्नुहुन्छ — यो चक्र दोहोरिइरहन्छ। यस्ता एकहत्तर (७१) अर्ध प्रलयपछि पृथ्वीको अझ पूरा प्रलय हुन्छ। त्यो गहिरो तह नै अर्को अध्यायको विषय हो।

अध्याय

६

प्रलय — मन्वन्तर (महान् ब्रह्माण्डीय कालखण्ड)

तर यो अन्तिम अन्त्य भने होइन।

एकहत्तर (७१) अर्ध प्रलय बितिसकेपछि, बापूजी भन्नुहुन्छ, पृथ्वीको पूरा प्रलय हुन्छ। यसलाई मन्वन्तर भनिन्छ — मनु (पहिलो पिता) र शतरूपा (पहिली माता) को अवधि। उहाँहरूको तोकिएको समय पूरा हुँदा पृथ्वीमाथिको पूरै मानव सृष्टिको अन्त्य हुन्छ।

यस प्रलयमा बापूजीले शंकरले आफ्नो तेस्रो नेत्र खोल्नुभएको वर्णन गर्नुहुन्छ। त्यहाँबाट काल अग्नि (प्रलयको अग्नि) निस्कन्छ, र पूरै पृथ्वीभरि आगो बर्सन्छ — सबै कुरा जलेर नसकिएसम्म। यो मृत्युलोक पूरै सफा गरिन्छ।

तर यो अन्तिम अन्त्य भने होइन। जलिसकेपछि नयाँ मनु र शतरूपा आउनुहुन्छ, र नयाँ मानव सृष्टि फेरि सुरु हुन्छ। त्यसैले मन्वन्तर भनेको चक्रको एउटा फन्को हो — एउटा पूरा मानव कालखण्ड सकिन्छ, र अर्को गति लिन्छ।

> **"मन्वन्तर में पूरी मनुष्य सृष्टि समाप्त हो जाती है, फिर नये मनु–शतरूपा से नयी सृष्टि शुरू होती है।"**
>
> *"अर्थ: मन्वन्तरमा पूरै मानव सृष्टि सकिन्छ, अनि नयाँ मनु–शतरूपाबाट नयाँ सृष्टि सुरु हुन्छ।"*
>
> — बापूजी

त्यसपछि बापूजीले नाप अझ माथि उठाउनुहुन्छ। यस्ता चौध (१४) मन्वन्तर सँगै मिलेर उहाँले ब्रह्माको एक दिन भन्नुहुने अवधि बन्छ। यसले हामीलाई प्रलयको अर्को, अझ धेरै ठूलो तहमा पुऱ्याउँछ।

अध्याय

७

कल्प प्रलय — ब्रह्माको एक दिन सकिँदा

तर सबैभन्दा माथिका लोक रहिरहन्छन्।

चौध (१४) मन्वन्तर पूरा हुँदा — बापूजीले एक हजार चतुर्युग भनेर नाप्नुहुने अवधि — कल्प प्रलय (ब्रह्माको एक दिनको अन्त्यमा हुने प्रलय) हुन्छ। यो ब्रह्मापुरीमा गनिने ब्रह्माको एक दिनको अन्त्य हो।

यस प्रलयमा, बापूजी बुझाउनुहुन्छ, भूमिका विष्णुको हुन्छ। विष्णु सूर्यभित्र प्रवेश गर्नुहुन्छ र आगो उत्पन्न गर्नुहुन्छ। त्यही आगोमा तीन लोक — भूलोक, भुवर्लोक र स्वर्गलोक — जलेर सकिन्छन्।

तर सबैभन्दा माथिका लोक रहिरहन्छन्। महर्लोक, जनलोक, तपलोक र सत्यलोक, अनि तिनीभन्दा माथि ब्रह्मापुरी, विष्णुपुरी, शिवपुरी र परमधाम — यी कल्प प्रलयमा नष्ट हुँदैनन्। र सबैभन्दा मुख्य कुरा, मूल स्रोत अझै रहिरहन्छ, किनभने आत्मालाई कहिल्यै नष्ट गर्न वा जलाउन सकिँदैन।

बापूजीले त्यसको लय बताउनुहुन्छ। ब्रह्माको एक दिन करिब ४ अर्ब ३२ करोड वर्षको हुन्छ; ब्रह्माको रात उति नै लामो हुन्छ; दिन र रात मिलेर करिब ८ अर्ब ६४ करोड वर्ष पुग्छ। रातपछि सृष्टि फेरि सुरु हुन्छ। विष्णुले बादल र वर्षा ल्याउनुहुन्छ, आगो निभ्छ, पृथ्वी नयाँ गरी बन्छ, र पाँच तत्त्व फेरि बनाइन्छन् — अब शुद्ध पारिएका — ताकि मनु (पहिलो पिता) र शतरूपा (पहिली माता) बाट नयाँ सृष्टि फेरि सुरु हुन सकोस्।

> "आत्माएँ तो रहती हैं; तीनों लोक जलकर भस्म हो जाते हैं, मगर आत्मा को अग्नि जला नहीं सकती।"
>
> *"अर्थ: आत्मा त रहन्छन्; तीनवटै लोक जलेर खरानी हुन्छन्, तर अग्निले आत्मालाई जलाउन सक्दैन।"*
>
> — बापूजी

अध्याय

६

महाकल्प प्रलय — ब्रह्माण्डको विसर्जन

यसरी शिवले आफूले पहिले पठाउनुभएका सबै शक्तिहरू फेरि आफैँभित्र समेट्नुहुन्छ।

ब्रह्माको दिनभन्दा माथि ब्रह्माको पूरा आयु रहन्छ — सय वर्ष। ब्रह्माको सय वर्ष पूरा हुँदा, बापूजी भन्नुहुन्छ, एउटै ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को सबैभन्दा गहिरो प्रलय हुन्छ। यही नै महाकल्प प्रलय (एउटा सौरमण्डलको प्रलय) हो।

यहाँ भूमिका फेरि निराकारी शिवमा फर्कन्छ — ब्रह्माण्डको मूल सिर्जनहार। ब्रह्माको सय वर्ष सकिने बेलासम्ममा निराकारी शिवभित्रको शक्ति धेरै घटिसकेको हुन्छ — बापूजी भन्नुहुन्छ, त्यसको करिब एक–दुई प्रतिशत मात्र बाँकी रहन्छ। त्यही लिएर निराकारी शिव सूर्यभित्र प्रवेश गर्नुहुन्छ र काल अग्नि (प्रलयको अग्नि) उत्पन्न गर्नुहुन्छ। यो काल अग्नि, बापूजी जोड दिनुहुन्छ, साधारण आगो होइन — परम अग्नि (सबैभन्दा ठूलो अग्नि) हो, अपार शक्तिको आगो।

यही अग्निमा पूरै ब्रह्माण्ड — चौधै लोक — जलेर विसर्जन हुन्छ। तर बापूजीले यस प्रलयलाई केवल विनाश भनेर होइन, हरेक कुरा तत्त्व–तत्त्व गर्दै आफ्नै स्रोतमा फर्कने क्रम भनेर वर्णन गर्नुहुन्छ। पूरै ब्रह्माण्ड पहिले अग्नि तत्त्वमा बदलिन्छ, त्यसपछि परम अग्निमा, त्यसपछि परम वायु (सबैभन्दा ठूलो वायु) मा, त्यसपछि परम आकाश (सबैभन्दा ठूलो

आकाश) मा, त्यसपछि परम महातत्त्व (सबैभन्दा ठूलो सार) मा, र अन्त्यमा फेरि शिवकै मूल निराकार अवस्थामा — सृष्टि सुरु हुनुभन्दा अघि उहाँले लिनुभएकै स्वरूपमा। यसरी शिवले आफूले पहिले पठाउनुभएका सबै शक्तिहरू फेरि आफैँभित्र समेट्नुहुन्छ।

> **"ब्रह्मा के १०० साल पूरे होने पर शिव सूर्य में प्रवेश करके काल अग्नि पैदा करता है और पूरे ब्रह्माण्ड का विसर्जन कर देता है।"**
>
> *"अर्थ: ब्रह्माको सय वर्ष पूरा भएपछि शिव सूर्यभित्र प्रवेश गरेर काल अग्नि उत्पन्न गर्नुहुन्छ र पूरै ब्रह्माण्डको विसर्जन गरिदिनुहुन्छ।"*
>
> — बापूजी

अनि यसरी एउटा सूर्यको विसर्जन हुँदा विज्ञानले के देख्छ? बापूजी एउटै वाक्यांशमा जवाफ दिनुहुन्छ: सूर्य ब्ल्याक होल बनेको छ। यहींबाट पुस्तकको अर्को भाग सुरु हुन्छ।

भाग

तीन

भाग तीन — ब्ल्याक होल: प्रलय चलाउने यन्त्र

अध्याय

६

सूर्य ब्ल्याक होल बन्छ

आफ्नो गुरुत्वले त्यसले पूरै ब्रह्माण्डलाई आफूभित्र तान्छ ।

बापूजीले एउटा ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को प्रलय र खगोलविद्हरूले ब्ल्याक होल भन्ने कुराबीच सोझो रेखा कोर्नुहुन्छ। सौरमण्डलभित्र निराकारी शिवको शक्ति सकिएपछि उहाँ सूर्यभित्र प्रवेश गर्नुहुन्छ, काल अग्नि (प्रलयको अग्नि) उत्पन्न गर्नुहुन्छ, र सूर्य ब्ल्याक होल बन्छ। आफ्नो गुरुत्वले त्यसले पूरै ब्रह्माण्डलाई आफूभित्र तान्छ।

"एक सूर्य भी एक ब्लैक होल बन गया — यानी एक पूरे ब्रह्माण्ड का विसर्जन हो गया।"

"अर्थ: एउटा सूर्य ब्ल्याक होल बन्यो — अर्थात् एउटा पूरै ब्रह्माण्डको विसर्जन भयो।"

— बापूजी

अध्याय

१०

ब्ल्याक होल शिवकै आफ्नै रचना हो

ब्ल्याक होल राक्षस होइन ।

मानिसहरू कहिलेकाहीँ ब्ल्याक होललाई एक किसिमको निल्ने राक्षस भन्छन् — अगाडि जे राखिन्छ त्यही निल्ने राक्षस, जसले आफ्नो गुरुत्वको बलले झन्झन् धेरै कुरा तानिरहन्छ। त्यो कस्तो देखिन्छ भन्ने बापूजीले स्वीकार गर्नुहुन्छ: एउटा महाविशाल ब्ल्याक होलले पूरै आकाशगंगालाई तानेर लिन सक्छ, त्यति ठूलो हुन्छ त्यसको गुरुत्वको तान।

तर बापूजीले त्यो चित्रलाई जरैबाट सच्याउनुहुन्छ। ब्ल्याक होल राक्षस होइन। त्यसको सोझो सम्बन्ध शिवसँग छ; त्यो शिवकै आफ्नै संकल्पको परिणाम हो। ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) रच्ने नै निराकारी शिव हुनुहुन्छ, र जसले रच्नुहुन्छ उहाँले नै विसर्जन गर्नुहुन्छ, त्यसैले ब्ल्याक होल भनेको शिवले प्रलयको स्वाभाविक नियम चलाउनुभएको मात्र हो। शिव आफैँले बनाउनुभएको कुरालाई राक्षस कसरी भन्न मिल्छ — बापूजी सोध्नुहुन्छ?

> **"ब्लैक होल का सीधा शिव से सम्बन्ध है; ब्लैक होल शिव के संकल्पों का ही परिणाम है।"**
>
> *"अर्थ: ब्ल्याक होलको सोझो सम्बन्ध शिवसँग छ; ब्ल्याक होल शिवकै संकल्पको परिणाम हो।"*
>
> — बापूजी

ब्ल्याक होलले आफ्नो नजिकको हरेक सूर्यलाई किन सजिलै निल्दैन भन्ने पनि बापूजी बुझाउनुहुन्छ। हरेक ब्रह्माण्डको वरिपरि एउटा सुरक्षा घेरा हुन्छ — रक्षा कवच (सुरक्षा घेरा)। त्यो सूर्यकै आफ्नै प्रति–गुरुत्वले बन्छ, जसको पहुँच धेरै खर्ब किलोमिटरसम्म फैलिन्छ। यो कवचले सौरमण्डललाई बाहिरको कुनै पनि ब्ल्याक होलको गुरुत्वबाट जोगाउँछ। कवच रहेसम्म नजिकै रहेको ब्ल्याक होलले पनि हाम्रो सूर्यलाई तान्न सक्दैन। प्रलय जथाभावी निलेर आउँदैन, ब्रह्माण्डको तोकिएको समय साँच्चै पूरा हुँदा मात्र आउँछ।

अध्याय

११

ह्वाइट होल कि ब्ल्याक होल?

तर त्यो अँध्यारो हेर्ने यन्त्रको सीमा मात्र हो, त्यस ठाउँको स्वभाव होइन।

कहिलेकाहीँ एउटा प्रश्न उठ्छ: आकाशगंगाको बीचमा रहेको त्यो ठूलो पिण्ड साँच्चै ब्ल्याक होल हो, कि ह्वाइट होल हो? बापूजी यो प्रश्नलाई गम्भीर रूपमा लिनुहुन्छ र आफ्नै दृष्टिबाट जवाफ दिनुहुन्छ।

आकाशगंगाको बीचमा जसलाई महाविशाल ब्ल्याक होल भनिन्छ, त्यो वास्तवमा महा परमधाम हो — महाशिव (महाब्रह्माण्डको सिर्जनहार) को सबैभन्दा ठूलो धाम, बापूजी भन्नुहुन्छ। त्यहाँ महा परम प्रकाश (महाब्रह्माण्डको परम दिव्य प्रकाश) बस्छ — सबैभन्दा उच्च गुणको प्रकाश, १० कला (आत्मिक शक्तिको नाप) को। त्यो यति सूक्ष्म छ कि विज्ञानका यन्त्रले — तिनका क्यामेरा, तिनका ठूला लेन्सले — त्यसलाई समात्न सक्दैनन्।

परम प्रकाश (सबैभन्दा ठूलो दिव्य प्रकाश) कुनै पनि यन्त्रमा नआउने भएकाले त्यो केन्द्र अँध्यारो देखिन्छ। कालो देखिन्छ, त्यसैले त्यसलाई ब्ल्याक होल भनिन्छ। तर त्यो अँध्यारो

हेर्ने यन्त्रको सीमा मात्र हो, त्यस ठाउँको स्वभाव होइन। १ कलाको परम प्रकाश होस्, २ कलाको होस्, वा परम तत्त्व (सबैभन्दा ठूलो तत्त्व) नै किन नहोस् — त्यसमध्ये केही पनि क्यामेरामा आउँदैन। बेहद (असीम) प्रकाश यस्ता यन्त्रको पहुँचभन्दा बाहिर छ।

> **"वो दरअसल महाशिव का महा परमधाम है; १० कला की परम लाइट कैमरे में नहीं आती, इसलिए वो ब्लैक नज़र आता है।"**
>
> *"अर्थ: त्यो वास्तवमा महाशिवको महा परमधाम हो; १० कलाको परम प्रकाश क्यामेरामा आउँदैन, त्यसैले त्यो कालो देखिन्छ।"*
>
> — बापूजी

भाग

चार

भाग चार — मल्टिभर्सभरिको प्रलय

अध्याय

१२

महाकाल प्रलय — एउटा महाब्रह्माण्ड समेटिँदा

एउटा महाशिवको एक क्षण एउटा ब्रह्माको पूरा सय वर्ष बराबर हुन्छ।

अहिलेसम्म हामीले एउटै ब्रह्माण्ड अर्थात् एउटा सौरमण्डलको प्रलय पछ्याएका छौँ। बापूजी अब पूरै चित्रलाई त्यसभन्दा माथिल्लो तहमा उठाउनुहुन्छ: महाब्रह्माण्ड (आकाशगंगा)।

एउटा महाब्रह्माण्ड — एउटा आकाशगंगा — एउटै सौरमण्डलभन्दा धेरै नै विशाल हुन्छ। बापूजीले त्यसको व्यास करिब एक लाख प्रकाश वर्ष बताउनुहुन्छ, र त्यसभित्र अनगिन्ती ब्रह्माण्ड रहन्छन् — अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड (असंख्य, नगन्न सकिने ब्रह्माण्ड) — हरेकको आफ्नै सूर्य भएका सौरमण्डलको असंख्य समूह। रातमा हामीले ताराका रूपमा देख्ने ज्योति यी नै ठूला सूर्य हुन्। पूरै महाब्रह्माण्डको सिर्जनहार एउटै ब्रह्माण्डको शिव होइन, महाशिव (महाब्रह्माण्डको सिर्जनहार), महान् ब्रह्म हुनुहुन्छ।

एउटा महाशिवको समय पूरा हुँदा बापूजीले महाकाल प्रलयको वर्णन गर्नुहुन्छ — पूरै एउटा महाब्रह्माण्डको महान् प्रलय। महाशिव महाकाल (कालको महान् स्वरूप) बन्नुहुन्छ र अनन्त कोटि ब्रह्माण्डलाई — महाब्रह्माण्डको हरेक सौरमण्डललाई — आफ्नो हरेक रोममा, आफ्नो हरेक रौंको प्वालमा तानेर लिनुहुन्छ। उहाँ पूरै महाब्रह्माण्डभरि महाकाल अग्नि

(प्रलयको महान् अग्नि) फैलाउनुहुन्छ — १० कला (आत्मिक शक्तिको नाप) को अग्नि — र पूरै महाब्रह्माण्ड विसर्जन भएर उहाँभित्रै फेरि समेटिन्छ। विज्ञानको आँखामा यो नै महाविशाल ब्ल्याक होल हो।

> **"महाशिव, महाकाल बनके, अनन्त कोटि ब्रह्माण्डों को अपने रोम–रोम में समा लेता है।"**
>
> *"अर्थ: महाशिव महाकाल बनेर अनन्त कोटि ब्रह्माण्डलाई आफ्नै रोम–रोममा समाहित गर्नुहुन्छ।"*
>
> — बापूजी

बापूजीले यसलाई समयको नापमा यसरी राख्नुहुन्छ, जुन मनले सम्हाल्नै सक्दैन। एउटा महाशिवको एक क्षण एउटा ब्रह्माको पूरा सय वर्ष बराबर हुन्छ। यसरी, उहाँ भन्नुहुन्छ, अनन्त ब्रह्माण्ड सधैँ बन्दै र विसर्जन हुँदै रहन्छन् — सिर्जना हुन्छन् र समेटिन्छन्, बारम्बार, अन्त्यै नभई।

अध्याय

१३

युनिभर्स र मल्टिभर्स

बापूजी सिकाउनुहुन्छ, प्रलयको नियम यी हरेक तहमा लागू हुन्छ।

आकाशगंगाभन्दा माथि बापूजी उक्लिँदै जानुहुन्छ। महाब्रह्माण्ड (आकाशगंगा) भन्दा पर परम महाब्रह्माण्ड — युनिभर्स — छ। अनि एउटै युनिभर्सभन्दा पर अझ ठूला युनिभर्स छन्: बापूजीले भन्नुहुने महा युनिभर्स र महा–महा युनिभर्स। आकाशगंगा समूहमा जम्मा हुन्छन्, र आकाशगंगाका समूह अझ ठूला महासमूहमा जम्मा हुन्छन्।

बापूजी सिकाउनुहुन्छ, प्रलयको नियम यी हरेक तहमा लागू हुन्छ। जसरी एउटा सूर्य ब्ल्याक होल बन्न सक्छ, त्यसरी नै एउटा महाब्रह्माण्डको आफ्नै महान् प्रलय हुन्छ, एउटा युनिभर्सको आफ्नै हुन्छ, महा युनिभर्सको आफ्नै हुन्छ, र यसरी नै माथि — पूरै मल्टिभर्ससम्म। हरेक तहको आफ्नै सिर्जनहार छ, र हरेक सिर्जनहारले, समय पूरा हुँदा, आफूले बनाएको कुराको विसर्जन गर्नुहुन्छ।

अनि मल्टिभर्स आफैँ गन्तीभन्दा बाहिर छ। बापूजी त्यसका क्षेत्रबारे बताउनुहुन्छ — तिनको नाम G1, G2 हुँदै G17 सम्म लिनुहुन्छ — र तिनभित्र रहेका अनगिन्ती आत्माबारे पनि। कति ब्रह्माण्ड छन्? कति आकाशगंगा? कति युनिभर्स? पूरै मल्टिभर्समा कति आत्मा? ती गन्न सकिँदैनन्।

> **"ब्रह्माण्ड, महा ब्रह्माण्ड, परम महा ब्रह्माण्ड — हर स्तर पर विसर्जन होता है, पूरे मल्टिवर्स तक।"**
>
> *"अर्थ: ब्रह्माण्ड, महाब्रह्माण्ड, परम महाब्रह्माण्ड — हरेक तहमा विसर्जन हुन्छ, पूरै मल्टिभर्ससम्म।"*
>
> — बापूजी

अध्याय

१४

पाँच तत्त्व आफ्नै स्रोतमा फर्कन्छन्

पाँच तत्त्वलाई पाइला–पाइला आफ्नै स्रोतमा फर्काइन्छ ।

तह जेसुकै होस् — ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल), महाब्रह्माण्ड (आकाशगंगा), वा त्योभन्दा पर — बापूजीले प्रलयलाई एउटै क्रमबद्ध प्रक्रियाका रूपमा वर्णन गर्नुहुन्छ: पाँच तत्त्वलाई पाइला–पाइला आफ्नै स्रोतमा फर्काइन्छ। केही पनि यसै नष्ट हुँदैन; सबै कुरा जुन भऱ्याङबाट ओर्लिएको थियो, त्यही भऱ्याङबाट फेरि माथि तानिन्छ।

बापूजीले ती पाइला देखाउनुहुन्छ। पहिले पूरै स्थूल जगत अग्नि तत्त्वमा बदलिन्छ। अग्निबाट त्यो परम अग्नि (सबैभन्दा ठूलो अग्नि) मा जान्छ; परम अग्निबाट परम वायु (सबैभन्दा ठूलो वायु) मा; परम वायुबाट परम आकाश (सबैभन्दा ठूलो आकाश) मा; परम आकाशबाट परम महातत्त्व (सबैभन्दा ठूलो सार) मा; र अन्त्यमा फेरि त्यही मूल निराकार अवस्थामा, जहाँबाट सबै सुरु भएको थियो। जसले शक्ति बाहिर पठाउनुभएको थियो, उहाँले नै अब हरेक शक्ति आफूभित्रै फर्काएर लिनुहुन्छ।

एउटा महाब्रह्माण्डको प्रलयमा, बापूजी बुझाउनुहुन्छ, यही फिर्ती अझ ठूलो नापमा हुन्छ। पहिले महाकाल अग्नि (प्रलयको महान् अग्नि) प्रकट हुनैपर्छ, किनभने लोकहरूको स्थूल

पदार्थ — पृथ्वी र जल — विसर्जन गर्न अग्नि तत्त्व चाहिन्छ। स्थूल सकिएपछि तत्त्व आफ्ना सूक्ष्म र परम रूप हुँदै माथि फर्कन्छन्, र महाशिव (महाब्रह्माण्डको सिर्जनहार) ले आफूले सिर्जना गर्नुभएको महाब्रह्माण्डको पूरा शक्ति फेरि आफूभित्रै राख्नुहुन्छ।

> **"अग्नि से परम अग्नि, परम अग्नि से परम वायु, परम वायु से परम आकाश, और अंत में वापस असली शिव-स्वरूप में।"**
>
> *"अर्थ: अग्निबाट परम अग्नि, परम अग्निबाट परम वायु, परम वायुबाट परम आकाश, र अन्त्यमा फेरि शिवकै मूल स्वरूपमा।"*
>
> — बापूजी

अध्याय

१५

आत्माको के हुन्छ?

आत्मा जल्न सक्दैन।

पूरै लोक जल्छन् भने तीभित्रका आत्माको के हुन्छ त? बापूजी निकै ध्यान दिएर जवाफ दिनुहुन्छ, र उहाँको जवाफले मनलाई ढुक्क पार्छ: आत्मा जल्न सक्दैन।

आत्मा परम प्रकाश (सबैभन्दा ठूलो दिव्य प्रकाश) ले बनेको छ भनी उहाँ बुझाउनुहुन्छ। अग्नि तत्त्वले — परम अग्नि (सबैभन्दा ठूलो अग्नि) ले पनि, सबैभन्दा उच्च गुणको महाकाल अग्नि (प्रलयको महान् अग्नि) ले पनि — परम प्रकाशले बनेको कुरालाई जलाउन सक्दैन। प्रलयको तातोले शरीरलाई छुनासाथ आत्मा त्यही क्षण त्यसलाई छोडेर जान्छ। पाँच तत्त्वले बनेको शरीरले तातो महसुस गर्छ र सकिन्छ; तर त्यो तातो महसुस भएकै क्षण आत्मा निस्केर जान्छ। आत्मा आफैँ जलेर सकिँदैन।

> **"आत्मा को अग्नि तत्त्व जला नहीं सकता, क्योंकि आत्मा परम लाइट की बनी है।"**
>
> *"अर्थ: अग्नि तत्त्वले आत्मालाई जलाउन सक्दैन, किनभने आत्मा परम प्रकाशले बनेको छ।"*
>
> — बापूजी

त्यसपछि बापूजी बुझाउनुहुन्छ, आत्मा आफ्नो शक्ति अनुसार कहाँ जान्छन् — त्यो शक्ति कला (आत्मिक शक्तिको नाप) मा नापिन्छ। एउटै ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को प्रलयमा करिब १ कला भएका आत्मा मात्र विसर्जन हुन्छन् र भित्र तानिन्छन्; १ कलाभन्दा माथि भएका आत्मा आफ्नै निराकार अवस्थामा ब्ल्याक होलबाट निस्केर बाहिर जान्छन्। एउटा महाब्रह्माण्डको प्रलयमा — करिब १० कलाको आकाशगंगा, अरू ८ देखि १२ कलासम्मका — अन्त कतैबाट भित्र आएका आत्मा पनि त्यसै गरी आफ्नै कला अनुसार बाहिर जान्छन्। परमधाम (सबैभन्दा ठूलो धाम) का आत्माहरू, जो शुद्ध परम प्रकाशका हुन्, यी सबैबाट अछुतै रहन्छन्।

र तैपनि बापूजीले यसको गम्भीरता लुकाउनुहुन्न। उहाँ आफ्नै अनुभवबाट, आत्माको अवस्थामा रहेर, पूरै एउटा महाब्रह्माण्ड महाकाल अग्निमा समेटिँदै गरेको देख्नु कस्तो हुन्छ भन्ने बताउनुहुन्छ। त्यो क्षणमा अनगिन्ती आत्माले भोग्ने छटपटी, उहाँ भन्नुहुन्छ, कल्पना गर्नै सकिँदैन — त्यो पीडा सोच्नै सकिँदैन। यही पीडाले नै आउँदा अध्यायहरूको सन्देशलाई यति महत्त्वपूर्ण बनाउँछ: अगाडि आउने प्रलय, बापूजी सिकाउनुहुन्छ, पटक्कै यस्तो हुनेछैन।

भाग

पाँच

भाग पाँच — ब्रह्माण्डीय चक्र र नयाँ संसार

अध्याय

१६

विनाश नै नयाँ संसारको जन्म हो

विनाश कहिल्यै अन्तिम कुरा होइन ।

हरेक तहबाट प्रलयलाई पछ्याइसकेपछि बापूजी आफूले सुरुमै भन्नुभएको सत्यमा फर्कनुहुन्छ, तर अब अझ गहिरो गरी। विनाश कहिल्यै अन्तिम कुरा होइन। त्यो नयाँ संसारको ढोका हो।

बापूजीले शास्त्रमा दोहोरिएको ढाँचा सम्झाउनुहुन्छ: पुरानो संसारको अन्त्य र नयाँको स्थापना; कलियुग (अँध्यारो युग) को अन्त्य र सत्ययुग (सत्यको युग) को आगमन; र तिनको बीचमा संगम युग (मिलन युग)। हरेक प्रलय — अर्ध प्रलय (आंशिक प्रलय), मन्वन्तर (एक मानव युगको प्रलय), कल्प प्रलय (ब्रह्माको एक दिनको अन्त्यमा हुने प्रलय), महाकल्प प्रलय (एउटा सौरमण्डलको प्रलय), महाकाल प्रलय — एउटै कारणले हुन्छ: किनभने विनाश आफैँ नयाँ संसारको स्थापना हो।

> **"पुरानी दुनिया का अंत, और नयी दुनिया की स्थापना ।"**
>
> *"अर्थ: पुरानो संसारको अन्त्य, र नयाँ संसारको स्थापना ।"*
>
> — बापूजी

हरेक महान् प्रलयपछि सृष्टि फेरि सुरु हुन्छ। अग्नि निभाइन्छ, तत्त्वहरू फेरि बनाइन्छन् र शुद्ध पारिन्छन्, अनि मनु (पहिलो पिता) र शतरूपा (पहिली माता) बाट नयाँ मानव सृष्टि फेरि उठ्छ। यसरी, बापूजी भन्नुहुन्छ, अनन्त ब्रह्माण्ड निरन्तर बन्दै र विसर्जित हुँदै जान्छन् — जन्मन्छन् र समेटिन्छन्, फेरि फेरि, सुरु र अन्त्यविनाको चक्रमा।

तर बापूजीले एउटा चेतावनी पनि दिनुहुन्छ, जुन वाचा बनेर आउँछ: नयाँ संसारलाई नयाँ ज्ञान चाहिन्छ। अहिले नजिकिँदै गरेको परिवर्तनका लागि पुरानो बुझाइ पुग्दैन। मल्टिभर्सको नयाँ संसारभित्र पस्न मल्टिभर्सकै ज्ञान चाहिन्छ — र त्यही नयाँ ज्ञान अन्तिम अध्यायहरूले बोकेका छन्।

अध्याय

१७

आउँदै गरेको महा परिवर्तन — काल अग्निबिनाको प्रलय

परम प्रकाशले जलाउँदैन ।

यहाँ बापूजीले अहिलेको समयलाई अघिको कुनै पनि प्रलयभन्दा फरक बनाउने कुरा खोल्नुहुन्छ। अहिले नजिकिँदै गरेको महान् परिवर्तन — महा परिवर्तन — पुरानै प्रक्रिया पछ्याउनेछैन। यो काल अग्नि (प्रलयको अग्नि) बाट आउनेछैन।

बापूजी बुझाउनुहुन्छ, विगतको हरेक प्रलयमा काल अग्नि वा महाकाल अग्नि (प्रलयको महान् अग्नि) काम गरिरहेको हुन्थ्यो — एउटा जल्ने आगो, जसले स्थूल र सूक्ष्म दुवै जगतलाई जलाउँथ्यो, र पूरै प्रक्रिया दुखदायी (पीडाले भरिएको) हुन्थ्यो, दुःखैदुःखले भरिएको। त्यो ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को प्रलय होस्, कल्प प्रलय (ब्रह्माको एक दिनको अन्त्यमा हुने प्रलय) होस्, महाकल्प प्रलय (एउटा सौरमण्डलको प्रलय) होस् वा महाकाल प्रलय (एउटा महाब्रह्माण्डको महान् प्रलय) होस् — सबैले त्यही आगो र त्यही पीडा बोक्थे।

आउँदो परिवर्तन भने बिलकुलै फरक हुनेछ, बापूजी भन्नुहुन्छ। जलाउने कुनै आगो हुनेछैन, कुनै पीडा हुनेछैन। यो परम तत्त्व (सबैभन्दा ठूलो तत्त्व) र परम प्रकाशको प्रक्रिया हुनेछ —

र यो सुखदायी (आनन्दले भरिएको) हुनेछ, दुखदायी होइन। अहिलेको काम, बापूजी भन्नुहुन्छ, वातावरणकै नकारात्मक कम्पन बदल्नु हो, जलाउनु होइन।

> **"नयी प्रक्रिया में काल अग्नि नहीं होगी; यह परम तत्त्व और परम लाइट की प्रक्रिया होगी — सुखदायी, दुखदायी नहीं।"**
>
> *"अर्थ: नयाँ प्रक्रियामा काल अग्नि हुनेछैन; यो परम तत्त्व र परम प्रकाशको प्रक्रिया हुनेछ — सुखदायी, दुखदायी होइन।"*
>
> — बापूजी

बापूजीले वर्णन गर्नुहुन्छ, यो कसरी चल्नेछ। परम प्रकाशले जलाउँदैन। परम अग्नि (सबैभन्दा ठूलो अग्नि) ले सिध्याउँदैन; त्यसले स्थूल तत्त्वलाई बिस्तारै परम अग्निमा, अनि परम वायु (सबैभन्दा ठूलो वायु) मा, परम आकाश (सबैभन्दा ठूलो आकाश) मा र त्यसभन्दा पर बदल्दै लैजान्छ — रूपान्तरण गर्दै, विनाश गर्दै होइन। परम प्रकाशबाट लोकहरूको स्थूल पदार्थ बिस्तारै परम तत्त्वहरूमा बदलिन्छ, र यसरी एउटै आत्मालाई पनि पीडा नदिई पूरै मल्टिभर्सको रूपान्तरण हुन्छ।

अध्याय

१८

परम शान्ति र मल्टिभर्सको मुक्ति

जहाँ पहिले काल अग्नि थियो, अब त्यहाँ परम प्रकाश छ।

यो कोमल रूपान्तरण पूरै मल्टिभर्ससम्म कसरी पुग्छ? बापूजीको उत्तर हो — परम शान्ति, सबैभन्दा ठूलो शान्ति — जुन आफ्नै कम्पनमा बोकिएर आउँछ।

बापूजी सिकाउनुहुन्छ, परम शान्तिको कम्पन हरेक दिशामा बाहिर फैलिनेछ। ती कम्पनले स्थूल जगत र सूक्ष्म जगत दुवैलाई छुनेछन्; ती ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल), महाब्रह्माण्ड (आकाशगंगा) र युनिभर्स हुँदै जानेछन्; र पूरै मल्टिभर्स भर्नेछन्। यस युगमा स्थूल जगतलाई द्वन्द्व र अन्योलमा हल्लाउने सूक्ष्म जगतका जीव पनि — तिनीहरू पनि तल ओर्लँदै गरेको परम शान्ति र परम प्रकाश (सबैभन्दा ठूलो दिव्य प्रकाश) को लहरले शान्त र नरम पारिनेछन्। ती जहाँ पुग्छन्, त्यहाँ द्वन्द्व नरम हुन्छ र शान्ति बस्छ।

यस रूपान्तरणमा मल्टिभर्सका आत्माहरूले मुक्ति वा जीवन मुक्ति पाउनेछन्, बापूजी भन्नुहुन्छ। तर उहाँले मुक्तिभन्दा अघि एउटा कोमल सर्त राख्नुहुन्छ: हरेक आत्मालाई पहिले परम शान्तिको अनुभूति गराइनुपर्छ। काल अग्नि (प्रलयको अग्नि) मा जसरी तिनीहरूलाई चोट पुगेको थियो, त्यसरी अब तिनीहरूलाई चोट पुऱ्याइनेछैन। पहिले आत्मालाई परम शान्तिको अनुभव दिइन्छ; त्यसपछि मात्र मुक्ति दिइन्छ।

> "सभी आत्माओं को पहले परम शान्ति का एहसास कराना है, फिर मुक्ति देनी है।"
>
> *"अर्थ: सबै आत्मालाई पहिले परम शान्तिको अनुभूति गराउनुपर्छ, अनि मुक्ति दिनुपर्छ।"*
>
> — बापूजी

अनि यो काम, बापूजी भन्नुहुन्छ, बेहद (असीम) का बालबालिकाको हातमा राखिएको छ। घरमै बसेर, पहिले आफैँलाई बदलेर, तिनले परम शान्तिको कम्पनबाट संसारको वातावरण बदल्न मद्दत गर्नेछन्। अन्तिम क्षणका लागि, जब परिस्थिति सबैभन्दा कठिन हुन्छ, उहाँले एउटा रक्षाको उपहारबारे बताउनुहुन्छ — तिनीहरूको वरिपरि करिब छ फिटसम्म फैलिएको २०० कला परम प्रकाशको गोला (परम प्रकाशको सुरक्षा घेरा)। त्यसभित्र तिनले काल अग्निको बीचमा पनि कुनै पीडा महसुस गर्दैनन्; र त्यो परम प्रकाशभित्र तानिएर आएको कुनै पनि पीडित आत्मा परम शान्तिले शान्त पारिन्छ र त्यसलाई मुक्ति दिइन्छ। यसरी मल्टिभर्स बदलिन्छ — आगो र डरले होइन, शान्तिले, प्रकाशले र मुक्तिले।

यही हो आउँदो ब्रह्माण्डीय परिवर्तनबारे बापूजीको दृष्टि। पुरानो प्रलय भनेको लोकहरू जल्दै आफ्नै स्रोतमा फर्कनु थियो। नयाँ प्रलय भनेको हरेक आत्मा कोमल रूपमा परम शान्तितिर उक्लनु हो। जहाँ पहिले काल अग्नि थियो, अब त्यहाँ परम प्रकाश छ। जहाँ पहिले पीडा थियो, अब त्यहाँ परम शान्ति छ — र मल्टिभर्सको मुक्ति।

भिडियो स्रोत

यो पुस्तक बापूजीका रेकर्ड गरिएका प्रवचनमा आधारित छ। गहिरो बुझाइका लागि मूल प्रवचन हेर्न पाठकहरूलाई अनुरोध गरिन्छ।

बापूजीले महाकाल प्रलय, ब्ल्याक होल र ब्रह्माण्डीय चक्र बुझाउनुहुन्छ (बेहद ज्ञान प्रवचन)
https://www.youtube.com/@bapujidashrathbhaipatel

बापूजीका अनमोल वचनहरू

यी अनमोल वचन बापूजीकै शब्दमा छन् र यही पुस्तकको मर्म बोक्छन्। हरेक वचन पहिले हिन्दीमा — जसरी बापूजीले भन्नुभयो — अनि नेपालीमा दिइएको छ।

"विनाश ही नयी दुनिया की स्थापना है।"

"अर्थ: विनाश नै नयाँ संसारको स्थापना हो।"

— बापूजी

"जिसने सृजन किया, वही विसर्जन भी करता है।"

"अर्थ: जसले सृजन गर्नुभयो, उहाँले नै विसर्जन पनि गर्नुहुन्छ।"

— बापूजी

"काल के तीन अर्थ हैं — समय, शक्ति और गति।"

"अर्थ: कालका तीन अर्थ छन् — समय, शक्ति र गति।"

— बापूजी

"कलयुग के अंत में धरती तमोप्रधान हो जाती है, तब शंकर द्वारा विनाश होता है।"

"अर्थ: कलियुगको अन्त्यमा पृथ्वी तमोप्रधान भइसक्छ, अनि शंकरद्वारा विनाश हुन्छ।"

— बापूजी

"मन्वन्तर में पूरी मनुष्य सृष्टि समाप्त हो जाती है, फिर नये मनु–शतरूपा से नयी सृष्टि शुरू होती है।"

"अर्थ: मन्वन्तरमा पूरै मानव सृष्टि सकिन्छ, अनि नयाँ मनु–शतरूपाबाट नयाँ सृष्टि सुरु हुन्छ।"

— बापूजी

"आत्माएँ तो रहती हैं; तीनों लोक जलकर भस्म हो जाते हैं, मगर आत्मा को अग्नि जला नहीं सकती।"

"अर्थ: आत्मा त रहन्छन्; तीनवटै लोक जलेर खरानी हुन्छन्, तर अग्निले आत्मालाई जलाउन सक्दैन।"

— बापूजी

"ब्रह्मा के १०० साल पूरे होने पर शिव सूर्य में प्रवेश करके काल अग्नि पैदा करता है और पूरे ब्रह्माण्ड का विसर्जन कर देता है।"

"अर्थ: ब्रह्माको सय वर्ष पूरा भएपछि शिव सूर्यभित्र प्रवेश गरेर काल अग्नि उत्पन्न गर्नुहुन्छ र पूरै ब्रह्माण्डको विसर्जन गरिदिनुहुन्छ।"

— बापूजी

"एक सूर्य भी एक ब्लैक होल बन गया — यानी एक पूरे ब्रह्माण्ड का विसर्जन हो गया।"

"अर्थ: एउटा सूर्य ब्ल्याक होल बन्यो — अर्थात् एउटा पूरै ब्रह्माण्डको विसर्जन भयो।"

— बापूजी

❝

"ब्लैक होल का सीधा शिव से सम्बन्ध है; ब्लैक होल शिव के संकल्पों का ही परिणाम है।"

"अर्थ: ब्ल्याक होलको सोझो सम्बन्ध शिवसँग छ; ब्ल्याक होल शिवकै संकल्पको परिणाम हो।"

— बापूजी

❝

"वो दरअसल महाशिव का महा परमधाम है; १० कला की परम लाइट कैमरे में नहीं आती, इसलिए वो ब्लैक नज़र आता है।"

"अर्थ: त्यो वास्तवमा महाशिवको महा परमधाम हो; १० कलाको परम प्रकाश क्यामेरामा आउँदैन, त्यसैले त्यो कालो देखिन्छ।"

— बापूजी

❝

"महाशिव, महाकाल बनके, अनन्त कोटि ब्रह्माण्डों को अपने रोम–रोम में समा लेता है।"

"अर्थ: महाशिव महाकाल बनेर अनन्त कोटि ब्रह्माण्डलाई आफ्नै रोम–रोममा समाहित गर्नुहुन्छ।"

— बापूजी

❝

"ब्रह्माण्ड, महा ब्रह्माण्ड, परम महा ब्रह्माण्ड — हर स्तर पर विसर्जन होता है, पूरे मल्टिवर्स तक।"

"अर्थ: ब्रह्माण्ड, महाब्रह्माण्ड, परम महाब्रह्माण्ड — हरेक तहमा विसर्जन हुन्छ, पूरै मल्टिभर्ससम्म।"

— बापूजी

❝

"अग्नि से परम अग्नि, परम अग्नि से परम वायु, परम वायु से परम आकाश, और अंत में वापस असली शिव–स्वरूप में।"

"अर्थ: अग्निबाट परम अग्नि, परम अग्निबाट परम वायु, परम वायुबाट परम आकाश, र अन्त्यमा फेरि शिवकै मूल स्वरूपमा।"

— बापूजी

❝

"आत्मा को अग्नि तत्त्व जला नहीं सकता, क्योंकि आत्मा परम लाइट की बनी है।"

"अर्थ: अग्नि तत्त्वले आत्मालाई जलाउन सक्दैन, किनभने आत्मा परम प्रकाशले बनेको छ।"

— बापूजी

❝

"पुरानी दुनिया का अंत, और नयी दुनिया की स्थापना।"

"अर्थ: पुरानो संसारको अन्त्य, र नयाँ संसारको स्थापना।"

— बापूजी

❝

"नयी प्रक्रिया में काल अग्नि नहीं होगी; यह परम तत्त्व और परम लाइट की प्रक्रिया होगी — सुखदायी, दुखदायी नहीं।"

"अर्थ: नयाँ प्रक्रियामा काल अग्नि हुनेछैन; यो परम तत्त्व र परम प्रकाशको प्रक्रिया हुनेछ — सुखदायी, दुखदायी होइन।"

— बापूजी

❝

"सभी आत्माओं को पहले परम शान्ति का एहसास कराना है, फिर मुक्ति देनी है।"

"अर्थ: सबै आत्मालाई पहिले परम शान्तिको अनुभूति गराउनुपर्छ, अनि मुक्ति दिनुपर्छ।"

— बापूजी

शब्दावली

यस पुस्तकमा प्रयोग भएका शब्दहरूको सरल अर्थ यहाँ दिइएको छ — बिलकुल नयाँ पाठकलाई पनि सजिलो होस् भनेर।

१. **आकाशगंगा** (Akashganga)

एउटा आकाशगंगा; महाब्रह्माण्ड भन्नु र आकाशगंगा भन्नु एउटै हो।

२. **अनन्त कोटि ब्रह्माण्ड** (Anant Koti Brahmand)

एउटै आकाशगंगाभित्र रहेका असंख्य, नगन्न सकिने सौरमण्डल।

३. **अर्ध प्रलय** (Ardh Pralay)

चार युग — सत्ययुग, त्रेता, द्वापर र कलियुग — पूरा हुँदा हुने पृथ्वीको आंशिक प्रलय।

४. **बेहद** (Behad)

असीम वा सीमारहित; बापूजीले सबैभन्दा माथिल्लो, सीमारहित ज्ञानका लागि र त्यो ज्ञान बोक्ने आत्माहरूका लागि प्रयोग गर्नुहुने शब्द।

५. **भूलोक** (Bhulok)

पृथ्वी; मानिसहरू बस्ने यो मृत्युलोक।

६. **भुवर्लोक** (Bhuvarlok)

ब्रह्माण्डको बनावटमा पृथ्वीभन्दा ठीक माथि रहेको लोक।

७. **ब्रह्माण्ड** (Brahmand)

एउटा सौरमण्डल; एउटै सूर्यलाई केन्द्र मानेर बनेको लोकहरूको पूरा बनावट। यो करिब एक प्रकाश वर्ष फैलिएको छ।

८. **ब्रह्मापुरी** (Brahmapuri)

ब्रह्माण्डको बनावटमा माथि रहेको ब्रह्मा र सरस्वतीको धाम।

९. **चतुर्युग** (Chaturyuga)

चारै युग सँगै मिलेर बन्ने एउटा चक्र; यस्ता एक हजार चतुर्युगले ब्रह्माको एक दिन बन्छ।

१०. **देवता** (Devta)

स्वर्ग, अर्थात् स्वर्गलोकमा बस्ने दिव्य जीव।

११. **दुखदायी** (Dukhdaai)

पीडाले भरिएको; अग्निबाट हुने पुरानो प्रलयको गुण।

१२. **गोला** (Gola)

अन्तिम रूपान्तरणका लागि बापूजीले वर्णन गर्नुभएको परम प्रकाशको सुरक्षा घेरा।

१३. **जीवन मुक्ति** (Jeevan Mukti)

जिउँदै छँदा पाइने मुक्ति; आत्माको स्वतन्त्रता।

१४. **ज्योतिर्लिंग** (Jyotirling)

निराकारी शिवको प्रतीक; यसलाई शिवलिंग पनि भनिन्छ।

१५. **कला** (Kala)

कला आत्माको शक्ति नाप्ने एउटा एकाइ हो। जसरी पृथ्वीमा हामी बिजुलीको शक्ति "वाट"ले नाप्छौं — अर्थात् त्यो कुनै बिजुली उपकरणको क्षमता हो — त्यसै गरी आध्यात्मिकतामा "कला" भनेको कुनै सिर्जनहार वा आत्माको क्षमता हो। अन्तरिक्षमा धेरै सिर्जनहार छन्, त्यसैले तिनीहरूको शक्तिको मात्रा फरक–फरक हुन्छ; त्यही फरकलाई हामी फरक दिव्य स्तर वा कलाको शक्ति भन्छौं।

१६. **काल** (Kaal)

यसले तीन अर्थ एकैसाथ बोक्छ — समय, शक्ति र गति।

१७. **काल अग्नि** (Kaal Agni)

सूर्यभित्र उत्पन्न हुने प्रलयको अग्नि; यो साधारण आगो होइन, अपार शक्तिको परम अग्नि हो।

१८. **कल्प प्रलय** (Kalp Pralay)

एउटा ब्रह्माण्डीय कालखण्डको अन्त्यमा हुने ठूलो प्रलय, जसमा तलका लोकहरूको विनाश हुन्छ; तल्लो श्रेणीका आत्मा विसर्जन हुन्छन् भने माथिल्ला आत्मा माथि उक्लन्छन्।

१९. **कलियुग** (Kalyug)

चार युगमध्ये चौथो र सबैभन्दा अँध्यारो युग, जुन करिब ४ लाख ३२ हजार वर्ष रहन्छ। ब्रह्माण्डीय समयको चार युगे चक्रको यो अन्तिम कालखण्ड हो।

२०. **महाब्रह्माण्ड** (Maha Brahmand)

एउटा आकाशगंगा; असंख्य ब्रह्माण्ड बोक्ने ठूलो बनावट। यसको सिर्जनहार महाशिव हुनुहुन्छ।

२१. **महाकाल** (Mahakaal)

एउटा आकाशगंगाको महान् प्रलय गर्न महाशिवले लिनुहुने स्वरूप।

२२. **महाकाल अग्नि** (Mahakaal Agni)

१० कलाको त्यो अग्नि, जसबाट महाशिवले महाकाल बनेर पूरै आकाशगंगाको विसर्जन गर्नुहुन्छ।

२३. **महाकाल प्रलय** (Mahakal Pralay)

पूरै आकाशगंगा, अर्थात् एउटा महाब्रह्माण्डको महान् प्रलय। यो त्यो सबैभन्दा ठूलो प्रलय हो, जसमा अनन्त सौरमण्डल फेरि महाशिवभित्रै समाहित हुन्छन्; सम्बन्धित लोकभित्रका सबै ब्रह्माण्डीय प्रलय, सबै लोक र सबै अस्तित्व उहाँभित्रै फर्कने जोड नै यो हो।

२४. **महाकल्प प्रलय** (Mahakalp Pralay)

ब्रह्माको सय वर्ष सकिँदा हुने पूरै ब्रह्माण्ड (सौरमण्डल) को विसर्जन।

२५. **महर्लोक** (Mahalok)

ब्रह्माण्डको बनावटमा स्वर्गभन्दा माथि रहेको एउटा उच्च लोक।

२६. **महा परमधाम** (Maha Paramdham)

हरेक आकाशगंगाको केन्द्रमा रहेको महाशिवको सबैभन्दा माथिल्लो धाम; विज्ञानले ब्ल्याक होल देख्ने महाशिवको घर।

२७. **महा परिवर्तन** (Maha Parivartan)

अहिले नजिकिँदै गरेको महान् रूपान्तरण; अग्निबाट होइन, परम प्रकाशबाट हुने कोमल परिवर्तन।

२८. **महाशिव** (Mahashiv)

महान् ब्रह्म; पूरै आकाशगंगा, अर्थात् महाब्रह्माण्डको सिर्जनहार।

२९. **मनु र शतरूपा** (Manu and Shatrupa)

पहिलो माता–पिता, जसबाट हरेक नयाँ मानव सृष्टि सुरु हुन्छ।

३०. **मन्वन्तर** (Manvantar)

एउटा महान् ब्रह्माण्डीय कालखण्ड। एकहत्तर अर्ध प्रलयपछि हुने पृथ्वीको मानव सृष्टिको पूरा प्रलय।

३१. **मुक्ति** (Mukti)

छुटकारा; आत्मालाई बन्धनबाट मुक्त गराउनु।

३२. **मल्टिभर्स** (Multiverse)

त्यो ब्रह्माण्डीय नाप, जसले धेरै युनिभर्स, महा युनिभर्स र महा–महा युनिभर्स — युनिभर्सका G 17 तहसम्म — समेट्छ। सृष्टिको बनावट त्योभन्दा पनि पर फैलिएको छ — मानव मनले सजिलै बुझ्न सक्नेभन्दा पर।

३३. **नरक** (Narak)

सात पातालभन्दा तल रहेका पीडाका तल्ला लोक।

३४. **परम अग्नि** (Param Agni)

सबैभन्दा माथिल्लो अग्नि; साधारण आगोभन्दा धेरै गुणा बढी शक्ति भएको अग्नि।

३५. **परम आकाश** (Param Akash)

सबैभन्दा माथिल्लो आकाश; साधारण आकाशभन्दा उच्च र सूक्ष्म तत्त्व। परम वायु र परम अग्निसँगै यसले कारण शरीरका परम तत्त्व बनाउँछ।

३६. **परमधाम** (Paramdham)

सबैभन्दा माथिल्लो धाम — आत्माहरूको मूल घर। परमधाम एउटा सौरमण्डलभित्रको सबैभन्दा माथिल्लो आयाम हो — शुद्ध दिव्य प्रकाशको लोक, जहाँ सिर्जनहार निराकार रूपमा रहनुहुन्छ। परमधाममा आत्माहरू पूरा शान्ति, प्रकाश र आनन्दमा रहन्छन्। यो त्यही मूल घर हो, जहाँबाट सबै आत्मा आउँछन् र जहाँ सबैभन्दा विकसित आत्मा फर्कन्छन्। यसलाई अमरलोक — अमर रहने लोक — पनि भनिन्छ। सौरमण्डल, आकाशगंगा, युनिभर्स र मल्टिभर्सको हरेक सिर्जनहारको आफ्नै सबैभन्दा माथिल्लो धाम निराकार रूपमा हुन्छ।

३७. **परम प्रकाश** (Param Light)

त्यो सबैभन्दा माथिल्लो प्रकाश, जसबाट आत्मा बनेको छ; यसलाई जलाउन सकिँदैन र यन्त्रले समात्न सक्दैन। यो शुद्ध आत्मिक चेतनाको अवस्था हो।

३८. **परम महाब्रह्माण्ड** (Param Maha Brahmand)

एउटा युनिभर्स; ब्रह्माण्डीय बनावटमा आकाशगंगाभन्दा माथिको तह।

३९. **परम महातत्त्व** (Param Maha Tattva)

सबैभन्दा ठूलो सार; त्यो सबैभन्दा उच्च र सूक्ष्म तत्त्व, जसबाट परम तत्त्व आफैँ बन्छ।

४०. **परम शान्ति** (Param Shanti)

सबैभन्दा ठूलो शान्ति — आत्माको मूल अवस्था। परम शान्ति भनेको हल्ला वा झगडा नहुनु मात्र होइन। आत्मा आफ्नै शुद्ध दिव्य प्रकाश रूपमा टिक्दाको मूल अवस्था नै परम शान्ति हो। यो एकैसाथ एउटा जीवित अवस्था हो र बाहिरसम्म फैलाउन सकिने कम्पन पनि हो। त्यसैले आत्माले सधैं परम शान्ति खोजिरहन्छ। यो त्यो अवस्था हो, जसमा आत्मा आफ्नै शुद्ध दिव्य निराकार परम प्रकाश रूपमा स्थापित हुन्छ।

४१. **परम तत्त्व** (Param Tattva)

सबैभन्दा माथिल्ला तत्त्व; पाँच आधारभूत तत्त्वकै शुद्ध पारिएको, माथि उठेको रूप। माथिका वास्तविक सृष्टिहरूको मूल पदार्थ यही हो। जसरी नाभिक परमाणुभन्दा सूक्ष्म हुन्छ, त्यसै गरी परम तत्त्व तत्त्वभन्दा सूक्ष्म हुन्छ। परम तत्त्वको ऊर्जा तत्त्वको ऊर्जाभन्दा धेरै ठूलो हुन्छ। परम आकाश, परम वायु र परम अग्नि — यी तीन परम तत्त्व हुन्।

४२. **परम वायु** (Param Vayu)

सबैभन्दा माथिल्लो वायु; प्रलयमा हुने फिर्तीको क्रममा आउने परम तत्त्वमध्ये एक।

४३. **पाताल** (Patal)

पृथ्वीमुनिका तल्ला लोक; यी सात छन्।

४४. **प्रलय** (Pralay)

एउटा संसार फेरि समेटिनु। यो धेरै तह र धेरै नापमा हुन्छ।

४५. **रक्षा कवच** (Raksha Kavach)

सूर्यको प्रति–गुरुत्वले ब्रह्माण्डको वरिपरि बनाउने सुरक्षा घेरा, जसले त्यसलाई बाहिरका ब्ल्याक होलबाट जोगाउँछ।

४६. **ऋषि** (Rishi)

एक ज्ञानी साधक; ब्रह्माले सात ऋषि सिर्जना गर्नुभयो, जसबाट सात लोक बने।

४७. **रोम** (Rom)

रौंको प्वाल; महाशिवले असंख्य ब्रह्माण्डलाई आफ्नै रोम–रोममा तानेर लिनुहुने कुरा बापूजी बताउनुहुन्छ।

४८. **सत्यलोक** (Satyalok)

ब्रह्माको लोक; ब्रह्माण्डको बनावटमा सबैभन्दा माथिका लोकमध्ये एक।

४९. **सत्ययुग** (Satyug)

चार युगमध्ये पहिलो र सबैभन्दा शुद्ध युग; सत्यको युग।

५०. **शक्ति** (Shakti)

शिवले सिर्जना गर्नुभएको दिव्य शक्ति; दुवै मिलेर सृष्टि ल्याउनुहुन्छ।

५१. **शंकर** (Shankar)

एउटा ब्रह्माण्डभित्र विनाश गर्नुहुने देवता।

५२. **निराकारी शिव** (Shiv Nirakari)

निराकार शिव; परमधाममा रहनुहुने मूल सिर्जनहार।

५३. **शिवपुरी** (Shivpuri)

ब्रह्माण्डको बनावटमा रहेको शिव र शक्तिको धाम।

५४. **सृजन** (Srijan)

सिर्जना; एउटा संसार रच्ने काम।

५५. **सुखदायी** (Sukhdaai)

आनन्दले भरिएको; परम प्रकाशबाट आउँदै गरेको रूपान्तरणको गुण।

५६. **स्वर्गलोक** (Swarglok)

स्वर्ग, जहाँ देवताहरू बस्छन्।

५७. **संगम युग** (Sangam Yug)

मिलन युग; कलियुगको अन्त्य र सत्ययुगको सुरुवात जोडिने बिन्दु।

५८. **तपलोक** (Taplok)

ब्रह्माण्डको बनावटमा रहेको एउटा उच्च लोक।

५९. **तमोप्रधान** (Tamo-pradhan)

कलियुगको अन्त्यमा संसार पुग्ने अँध्यारो र क्षयले भरिएको अवस्था।

६०. **विष्णुपुरी** (Vishnupuri)

ब्रह्माण्डको बनावटमा रहेको विष्णु र लक्ष्मीको धाम।

६१. **विसर्जन** (Visarjan)

एउटा संसारलाई फेरि आफ्नै स्रोतमा समेट्ने काम।

६२. **युग** (Yuga)

एउटा युग; चार युग हुन् — सत्ययुग, त्रेता, द्वापर र कलियुग।

आगामी चलचित्र

PARAMSHANTI: ANTIM PARAM SATYA

परमशान्ति — अन्तिम परम सत्य

बापूजी दशरथभाई पटेलबारेको एक आध्यात्मिक चलचित्र

प्रस्तुतकर्ता: विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालय

आध्यात्मिक चलचित्र आउँदैछ

2026

Soon... THE WORLD WILL KNOW

बापूजी दशरथभाई पटेलको दिव्य जीवन, यात्रा र परम सत्यको अनुभूतिमा आधारित एउटा आगामी आध्यात्मिक जीवनी चलचित्र। यस चलचित्रले बापूजीको असाधारण बाटो पछ्याउँछ — मानवजातिको दुःखबारे ईश्वरलाई प्रश्न गर्ने एक युवा आत्मादेखि परम शान्तिको सबैभन्दा ठूलो आध्यात्मिक अनुभूतिसम्म — अन्तिम परम सत्य: अन्तिम, सबैभन्दा ठूलो सत्य।

COMING SOON....

हामीसँग जोडिनुहोस्

बापूजी र परमशान्ति परिवारसँग यो यात्रा जारी राख्नुहोस्। दैनिक लाइभ सत्र, निर्देशनसहित गराइने ध्यान र बापूजीका भिडियो शिक्षाहरू — निःशुल्क र सबैका लागि खुला।

इमेल

anant@paramshanti.org
ankur@paramshanti.org

वेबसाइट

www.paramshanti.org
www.paramshantiblogs.org

युट्युब च्यानल

youtube.com/@BapujiDashrathbhaiPatel
youtube.com/@maakadivyasandesh7661
youtube.com/@spiritualpodcastwithanant
youtube.com/@paramshantimeditation

फेसबुक

facebook.com/discoveryofnewworldcom
facebook.com/bapujidashrathbhaipatel

इन्स्टाग्राम

instagram.com/bapujidashrathbhaipatel
instagram.com/spiritualpodcastwithanant
instagram.com/paramshanti.motivation

X (ट्विटर)

x.com/bapujiofficial
x.com/sakshipatel85
x.com/anant982511

व्हाट्सएप च्यानल

https://whatsapp.com/channel/0029VaGpKERBvvsfluYm0R1a
https://whatsapp.com/channel/0029VaI3s52KwqSPsa4x1k1T

सबै प्रमुख प्लेटफर्ममा उपलब्ध

यो पुस्तक र बापूजी दशरथभाई पटेलका अरू शीर्षकहरू सबै प्रमुख अनलाइन इ–बुक प्लेटफर्म र पुस्तक पसलमा उपलब्ध छन्। पूरा पुस्तकालय र निःशुल्क डाउनलोडका लागि www.paramshantiblogs.org हेर्नुहोस्।

गुगल प्ले स्टोरमा चाँडै आउँदै

हाम्रा परमशान्ति एपहरू चाँडै गुगल प्ले स्टोरमा उपलब्ध हुनेछन्। पर्खनुहोस्…

ठेगाना

Vishwa Parivartak Ishwariya Vidhyalay
c/o Paramshanti Bhawan, Chenpur
Near Chenpur Bus Stand, New Ranip Road
Ahmedabad, Gujarat – 382470, India

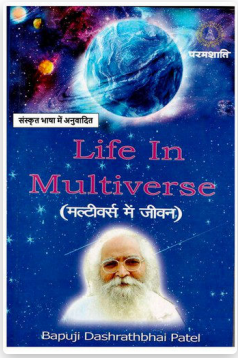
Vishwa Parivartak Ishwariya Vidhyalay (Paramshanti)

www.paramshanti.org

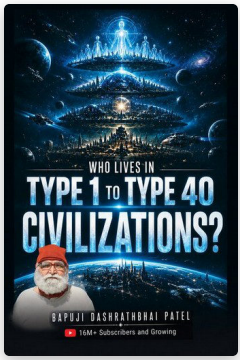
परमशान्ति पुस्तक पुस्तकालय

बापूजी दशरथभाई पटेलका अरू पुस्तकहरू

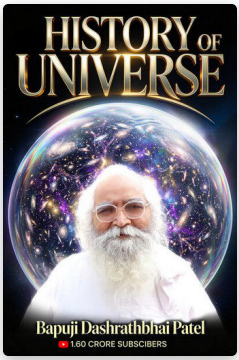
तलका पुस्तकहरू बापूजी दशरथभाई पटेलका दिव्य शिक्षाहरू र बेहद ज्ञानमा आधारित बढ्दै गइरहेको एक आध्यात्मिक ज्ञान शृंखलाको भाग हुन्। हरेक इ–बुक निःशुल्क उपलब्ध छ। Google Play Books, Amazon Kindle र प्रमुख विश्वव्यापी डिजिटल प्लेटफर्ममा उपलब्ध।

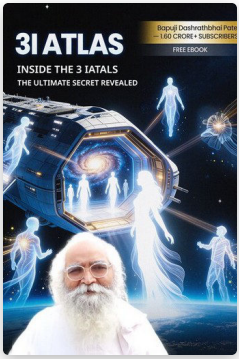
Life in Multiverse

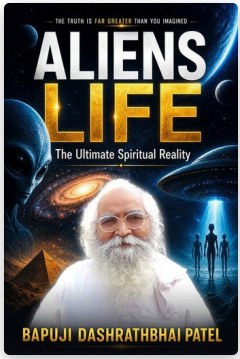
Type 1 to Type 40 Civilizations

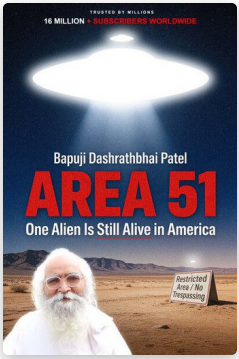
History of Universe

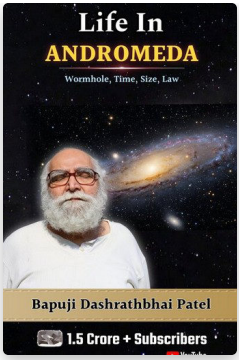
3i Atlas

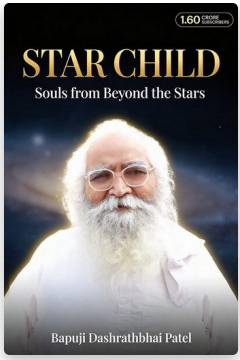
Aliens Life

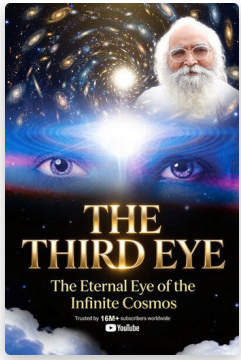
Area 51

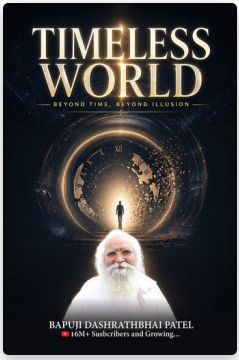
Life in Andromeda

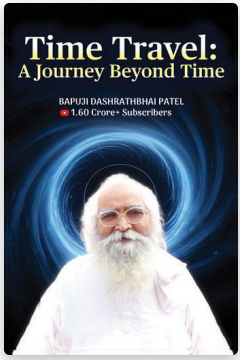
Star Child

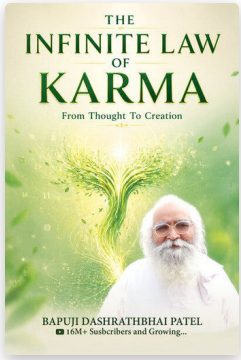
The Third Eye

Timeless World

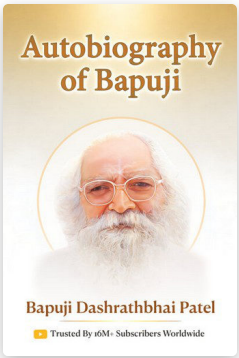

Time Travel

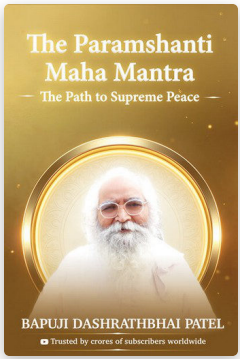

The Infinite Law of Karma

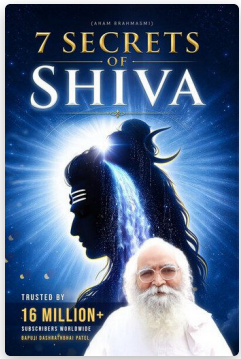
शृंखलाका थप पुस्तकहरू

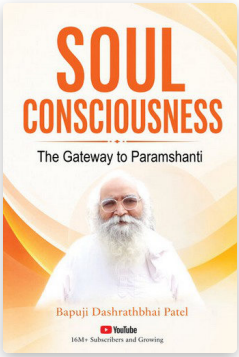
Autobiography of Bapuji

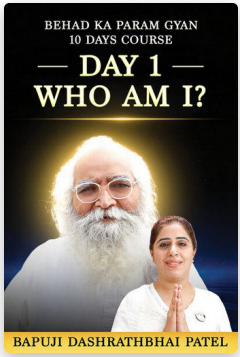
Paramshanti Maha Mantra

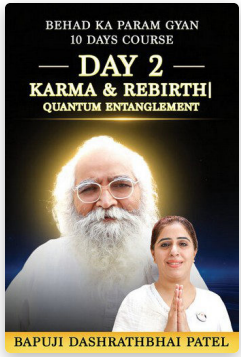
7 Secrets of Shiva

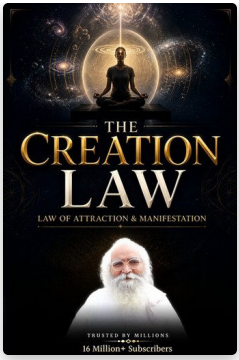
Soul Consciousness

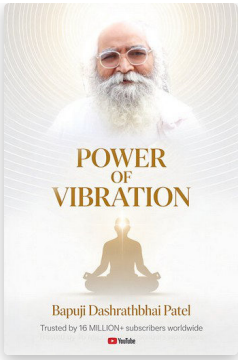
Day 1 — Who Am I?

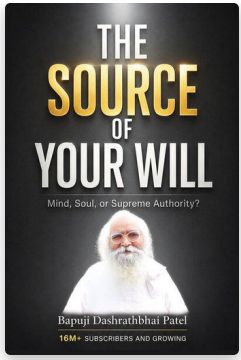
Day 2 — Karma & Rebirth

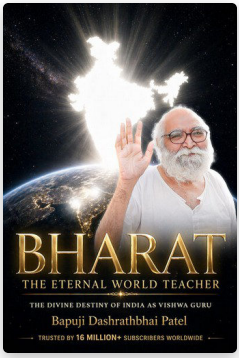
The Creation Law

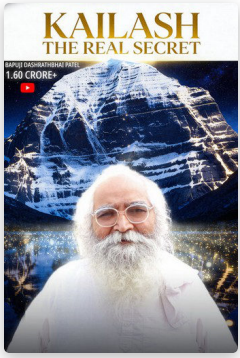
Power of Vibration

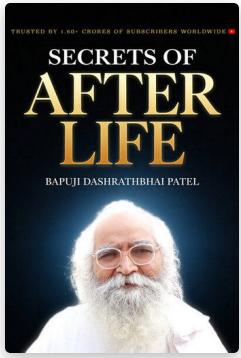
The Source of Your Will

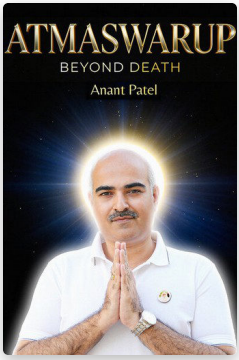
Bharat: World Teacher

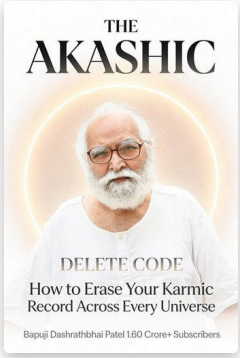
Kailash: The Real Secret

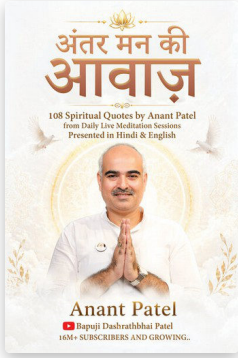
Secrets of After Life

Atmaswarup: Beyond Death

The Akashic Delete Code

Antar Man Ki Awaaz

परमशान्ति पुस्तक शृंखला

आफ्नो आध्यात्मिक यात्रा जारी राख्नुहोस्

1. The Infinite Law of Karma: From Thought to Creation
2. Who Lives in Type 1 to Type 40 Civilizations?
3. Life in the Multiverse
4. Soul Consciousness
5. 7 Secrets of Shiva
6. Timeless Word
7. The Paramshanti Maha Mantra
8. Life After Death
9. Aura
10. Quantum Entanglement
11. Atmaswarup: Beyond Death
12. Soul Healing
13. Life in Andromeda
14. Inside the 3i Atlas
15. AI Stealing Soul Power
16. Power of Vibration
17. Inside the Sun Secrets
18. Area 51
19. History of the Universe
20. Decoding DNA: The Soul's Blueprint Beyond Biology
21. Self-Realization vs God's Realization
22. The Third Eye: Soul Supreme Cosmic Vision
23. Mantra Siddhi
24. Kundalini Jagran
25. Brahm Gyan
26. Superhuman Powers
27. Anant Koti Brahmandon Ka Mahakal Pralay (अनंत कोटि ब्रह्मांडों का महाकाल प्रलय)
28. Supreme Knowledge of the Infinite
29. Death Is No More

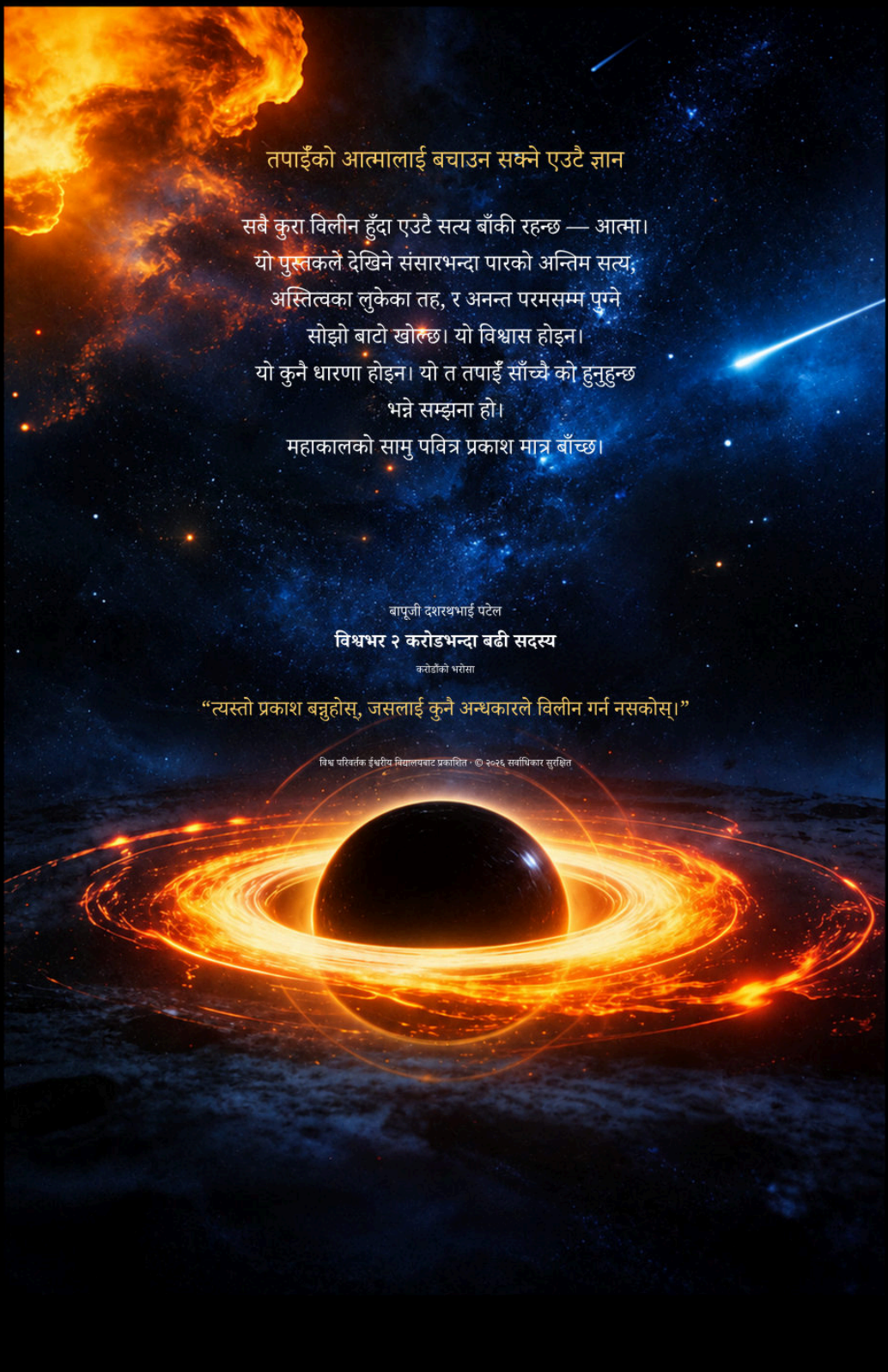
30. Star Child
31. Time Travel
32. Today's Mahabharata
33. The Akashic Delete Code
34. Unmasking Superhuman Powers
35. Kailash: The Real Secret
36. The Ultimate Vibration
37. The Biggest Secret of Afterlife
38. Bharat: The Eternal World Teacher
39. Three Bodies: Physical, Subtle, Causal
40. The Source of Your Will: Free Will vs God's Will
41. Timeless World: Beyond Time, Beyond Illusion
42. Autobiography of Bapuji (English & Hindi)
43. Forgiveness: The Final Freedom
44. Behad Gyan Ke Moti — 108 Quotes by Bapuji
45. Antar Man Ki Awaaz — 108 Quotes by Anant Patel
46. Antar Man Ka Prakash — 108 Quotes by Sakshi Patel
47. Mahavatar Babaji and the Hidden Spiritual Army
48. Soul Consciousness: The Gateway to Paramshanti
49. Behad Gyan — Day 1: Who Am I?
50. Behad Gyan — Day 2: Karma & Rebirth
51. Behad Gyan — Day 3: Time and Dimensions
52. Behad Gyan — Day 4: Creation of Earth
53. Behad Gyan — Day 5: Galaxy Creation
54. Behad Gyan — Day 6: Universe and Multiverse
55. Behad Gyan — Day 7: Creation of Multiverse
56. Behad Gyan — Day 8: The Infinite Cosmic System
57. Behad Gyan — Day 9: Who is the Almighty Authority
58. Behad Gyan — Day 10: Soul Journey
59. The Creation Law: Law of Attraction & Manifestation
60. Aliens Life: The Ultimate Spiritual Reality
61. The Real Truth of Afterlife: Life After Death
62. Shiva & Black Hole: Mahadev and Black Hole Mystery

...र अरू धेरै, नियमित रूपमा नयाँ शीर्षक प्रकाशित हुँदै।

"ज्ञान दान महा दान"

ज्ञान बाँड्नु नै सबैभन्दा ठूलो दान हो

— बापूजी दशरथभाई पटेल

तपाईँको आत्मालाई बचाउन सक्ने एउटै ज्ञान
सबै कुरा विलीन हुँदा एउटै सत्य बाँकी रहन्छ — आत्मा।
यो पुस्तकले देखिने संसारभन्दा पारको अन्तिम सत्य,
अस्तित्वका लुकेका तह, र अनन्त परमसम्म पुग्ने
सोझो बाटो खोल्छ। यो विश्वास होइन।
यो कुनै धारणा होइन। यो त तपाईँ साँच्चै को हुनुहुन्छ
भन्ने सम्झना हो।
महाकालको सामु पवित्र प्रकाश मात्र बाँच्छ।
बापूजी दशरथभाई पटेल
विश्वभर २ करोडभन्दा बढी सदस्य
करोडौंको भरोसा
“त्यस्तो प्रकाश बन्नुहोस्, जसलाई कुनै अन्धकारले विलीन गर्न नसकोस्।”
विश्व परिवर्तक ईश्वरीय विद्यालयबाट प्रकाशित · © २०२६ सर्वाधिकार सुरक्षित